ORAS

Debesuota, paliaus snigus. Saulė teka — 6:05; leidžiasi — 5:55.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA 5-3572
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Trečiadienis, Kovo-March 14 d., 1951 Price 5c No. 62

KOMUNISTINEI KINIJAI GRESIA BADAS

ESTIJOS PAKRAŠČIAI PILNI SOVIETŲ BAZIŲ

FRANKFURT, Vokietija. — Sovietų Sąjunga visu Estijos pakraščiu pastatė eilę laivyno bazių ir submarinams slėptuvių. Taip informuoja antibolševikinio tautų bloko (pabėgėlių iš už geležinės uždangos) mėnesinis biuletenis ABN.

Gandai apie didžiulę Rusijos karinę konstrukciją Baltijos Jūros pakraščiais jau plito ilgoką laiką po karo. Vėlesnieji pranešimai sako, kad laivyno bazių ir kitokių sustiprinimų programa buvusi užbaigta 1950 metais.

Šiandien sovietų bazės ir tvirtovės Baltijos jūrą komanduojančios nuo pat šiaurės Estijos iki rytų Vokietijos vandenų. Sako, kad bazės Estijoj patapusios svarbesnės rusams, negu paties Leningrado bazė.

Pasak pabėgėlių iš už geležinės uždangos submarinams slėptuvės įrengtos didelės — tai esą požemio tuneliai. Įrengtos taip pat dirbtuvės laivams taisyti ir sandėliai. Net patalpos gyvenimui esančios iškastos požemyje Piddliski uoste.

ISPANIJOJ RIAUŠĖS

BARCELONA, Ispanija. — 4 Ispanijos karo laivai ir visas traukinys specialios policijos atsiskubino į šį miestą tvarkos palaikyti ir riaušių malšinti.

Jos esančios stipriausias sujudimas Ispanijoje po civilinio karo. Trys asmens buvo užmušti ir šimtas areštuota riaušių pasėkoje pirmadienį.

Vyriausioji riaušių priežastis tai gyvenimo reikmenių pabrangimas. Apskaičiuojama, kad nuo 1945 metų iki dabar reikmenių kainos pakilusios 7 kartus, o algos tik tris su puse kartų.

Nori gauti daugiau išvietintųjų Amerikai

WASHINGTON, D. C. — Apskaičiuojama, kad Europoje dar yra 164,000 asmenų, pabėgusių nuo nacių ir nuo komunistų. Iš jų tarpo norima pasirinkti Amerikos žemės ūkiams darbininkų.

Tuo tikslu šeši apskričių (counties) agentai ir žemės ūkio ekspertai išvyko neseniai Europon. Jie yra: E. C. Lanzmeier (St. Cloud, Minn.), Paul V. Kunkel (Sleepy Eye, Minn.), A. W. Rudnick (Iowa State College), A. F. Rehling (Illinois Agricultural Extension Service), L. E. Rust (Paxton, Ill.) ir Carl Zoerb (Medford, Wis.).

Išvietintųjų asmenų komisija praneša, kad 29 nuošimčiai asmenų, jau atvykusių į Jungtines Valstybes, yra buvę ūkininkai arba ūkių darbininkai. 15 nuošimčių esą tarnavę namų ruošoje; kiti įvairių profesijų ir amatų.

Išvietintųjų komisija nori pagreitinti jų pasiuntimą Amerikon. Mat, 119,000 šių asmenų teisė įvažiuoti į Jungtines Valstybes yra galioje iki birželio mėnesio 30 dienos.

Dar vienai išvietintųjų grupei vizos galioja iki 1952 metų birželio 30 dienos. Šie asmenys yra buvę vokiečių kilmės Pabaltijo valstybių gyventojai, kurie pabėgo iš ten kai Rusija okupavo tuos kraštus.

Išdaužė J. V. ambasados langus

ROMA, Italija. — Praėjusio pirmadienio naktį eksplodavo mažos bombos prie Jungt. Valstybių ambasados. Trobesio langai išbyrėjo. Ryšium su įvykiu areštuota 14 asmenų. Daromas tyrinėjimas. Prie trobėsio rasta šmotas popierio su užrašu "Juodasis Legionas".

Žiema pietinėse valstybėse

ATLANTA, Ga. — Pirmadienį ir antradienį snaigės skraidė Chicagos ore, krito žemėn ir tirpo. Atrodė lyg žiema grįžtų atgal.

Betgi prastesnis oras toli į pietus nuo Chicagos. Sniego audros siautėjo vakarų ir centralinėje Tennessee valstybėje. Arkansas valstybėje išvystė kone pūga. Net Georgia, Alabama, Mississippi ir Louisiana valstybėse krito snaigės.

Sako, Trumano-Douglaso santykiai pablogėję

WASHINGTON, D. C. — Čia kalbama, kad juoda katė prabėgusi tarp prez. Trumano ir Illinois senatoriaus Douglaso, kai 1948 m. Douglas pritaręs gen. Eisenhowerio kandidatūrai į prezidentą demokratų partijos sąrašu.

Dalykai dabar dar pablogėję. Sen. Douglas, esą, rekomendavęs prezidentui kone prieš du mėnesius keturis asmenis trims federalinio teismo vakancijoms užpildyti. Bet iki šiol jis negavęs žinių, kaip prezidentas mano pasielgti dėl jo rekomendacijų.

Tatai, sako pranešimai iš Washingtono, gali reikšti, kad prezidento Trumano ir sen. Douglaso santykiai dar labiau atšalę. Bet šie yra tik gandai, o ne oficialūs pranešimai.

Išeikvojo $117,000 kompanijos pinigų

BENTON HARBOR, Mich.— Robert William Brown, 35 metų, žinomos vietinės šeimos narys, prisipažino išeikvojęs $117,000 pinigų kompanijos, kuriai jis tarnavo. Kompanijos viršininkai mano, jogei išeikvota suma sieksianti $150,000. Kompanijos vardas: St. Joe Machines Inc.

Dar vienas čekų ministeris areštuotas

PRAHA, Čekoslovokija. — Iš patikėtinų šaltinių čia patirta, kad yra suimtas generolas Joseph Pavel, Čekoslovakijos saugumo ministeris pavaduotojas. Kaltinamas kaip vienas vyriausiųjų sąmokslininkų Čekoslovakijos komunistiniam režimui nuversti. Jis mėginęs padėti bubusiam finansų ministeriui Clementis'ui perversmą įvykdyti.

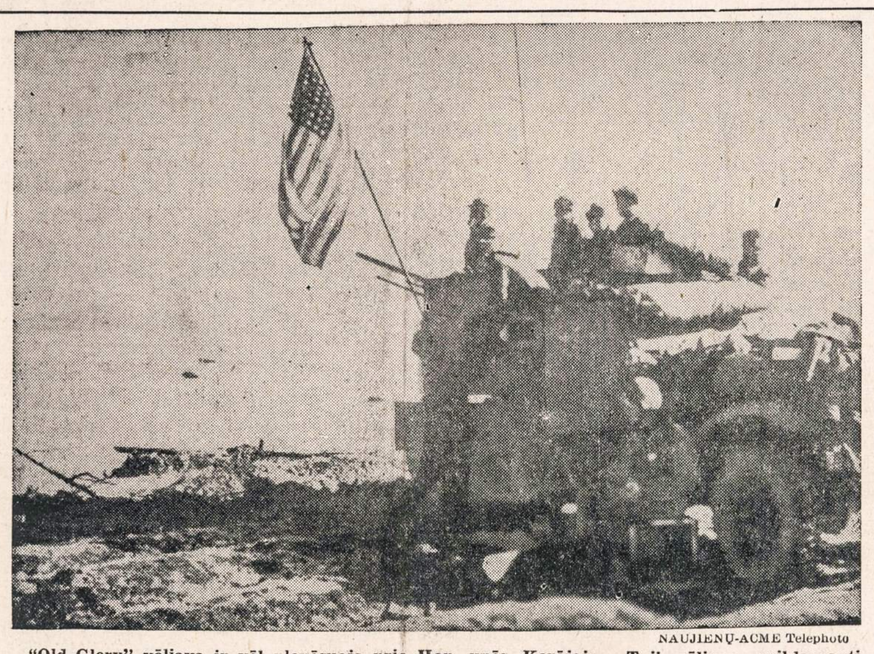

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

"Old Glory" vėliava ir vėl plevėsuoja prie Han upės Korėjoje. Toji vėliava, priklausanti kapralui Eugene C. Thomas iš Altoona (Pa.), su 25-ta divizija II-jo pasaulinio karo metu buvo Europoje.

Radijo kontroliuojamos bombos

TOKIO, Japonija. — Paskutiniu laiku Korėjos fronte buvo išbandomos radijo kontroliuojamos Jungtinių Valstybių bombos. Karo vyriausybė paskelbė, kad bandymas buvo didžiai sėkmingas.

12,000 svarų bombos sunaikino keturis didelius tiltus Pyongyange, šiaurės Korėjos sostinėje, ir 3 tiltus arti Mandžiūrijos sienos.

Siulo daug tuščių prižadų

WASHINGTON, D. C. — Rusija ir jos satelitų kraštai, sako valdžios atstovai Washingtone, daro pastangas išvystyti prekybą su Lotynų Amerika.

Rusai aiškina, kad nė Jungtinės Valstybės, nė vakarų Europa negalinčios patenkinti pietų ir centralinės Amerikos reikalavimo mašinų ir kitokių produktų, nes jos pačios ginkluojasi ir joms reikia juo daugiausia įvairių medžiagų.

Tik Rusija ir jos dominuojami kraštai galį patarnauti Lotynų Amerikai.

Bet Washingtono valdžios atstovai nurodo, kad rusų kalbos prižada daug, o tikrovėje nieko tikrai reikalingo pietų ir centralinei Amerikai negali duoti, nes pačiai Rusija visko truksta.

Rado $8,000 turto griovyje

VAN NUYS, Cal. — Telefono laidų taisytojas William M. Buchan, tiesdamas laidą pastebėjo griovyje apdaužytą medžio skrynią. Jis numušė jos dangtį ir viduje rado auksinių ir sidabrinių šaukštų, peilių ir kitokių stalui papuošti brangmenų.

Rastų daiktų vertė siekia $8,000. Jie buvo pavogti 1950 m. lapkričio mėnesį iš namų jūdžių aktoriaus Sabu.

Išbandys atomines bombas vandenyse

WASHINGTON, D. C. — Atominės Energijos Komisijos pirmininkas Gordon Dean davė suprasti, kad kitas atominių bombų išbandymas gali būti vandenyse, kur nors toli jūroje.

Vėliausios Žinios

★

—Generolas Eisenhower paskyrė savo padėjėju pulk. Anthony Drexel Biddle Jr. Biddle bus vyriausioje gen. Eisenhowerio būstinėje tautų santykių sekcijos vedėju.

—Vakarų valstybių atstovas Paryžiuje padarė pareiškimą, kad pasitarimai su rusais visai užsikirto.

—Italijos valdžia atsiprašė J. V. dėl to, kad Amerikos ambasados langus sužalojo sprogusi bomba. Panaši ataka buvo padaryta prieš Italijos užsienio reikalų ministerijos trobesį ir prieš Jugoslavijos pasiuntinybę.

—Komunistai bėga Korėjoje, bet reiškiama nuomonė, jogei jie mėgins persiorganizuoti. Tai liudija skubiai siunčiamos jiems reikmenės.

—Republikonai pradėjo vajų, kad Reconstruction Finance Corporation būtų panaikinta.

—Senatas priėmė bilių pratęsti nuomų kontrolę iki birželio 30 dienos.

—Daktarai mažai vilties teturėjo, kad Michigan senatorius Vandenberg pasveiks.

—Mėsos kainos businčios aukštos visą metą šiemet.

—Skerdyklų darbininkai reikalauja algų pakėlimo po 9c. valandai.

Komunistai laimėjo indžionkšeną

WASHINGTON, D. C. — JAV įstatymas reikalauja, kad komunistų partija ir kitokios jų fronto organizacijos užsiregistruotų valdžios įstaigoje (Teisingumo Departamente).

Komunistai kontestuoja įstatymą teismuose, ir praėjusį pirmadienį turėjo tam tikrą laimėjimą. Trijų teisėjų federalinis teismas, pagal komunistų prašymą, davė jiems 15 dienų indžionkšeną. Tai reiškia, kad jiems duota laikas kreiptis su savo byla į aukščiausią krašto teismą.

"ILJIČIAUS LEMPUTĖS" LIETUVOS KAIMUOSE

Šiandien "Naujienose".

Žiūr. Apžvelgą, 4 psl.

Eisenhower vartotų atominę bombą

WASHINGTON, D. C. — Senatorius Fulbright, senato užsienio reikalų komiteto narys, informuoja apie gen. Eisenhowerio laikyseną atominės bombos atžvilgiu.

Eisenhower savo nuomonę šiuo klausimu pareiškė senato komitetui vas. 1 d. š. m. Esmėje ji yra tokia: jis tuojau pavartotų atominę bombą, karui kilus, jeigu jos pavartojimas atrodytų apsimokąs.

Amerikos anglys Anglijai

DONCASTER, Anglija.—Anglija iš seno yra žinoma kaip anglių kasyklų kraštas. Jos anglys iki šiol buvo plačiai po pasaulį gabenamos.

Taigi šiomis dienomis Yorkshire gyventojai nemažai nustebo ,pamatę anglis atgabentas iš Amerikos. Tuo gi tarpu geležinkeliečiai aiškina, kad Amerikos anglys yra švaresnės ir bus vartojamos Anglijos geležinkeliams operuoti.

Kai kuriems anglams tai pasirodė nemalonia staigmena.

Japonai prašo JAV pagalbos

TOKIO, Japonija. — Japonijos valdžia kreipėsi į gen. MacArthurą, formaliai prašydama pagalbos apsiginti nuo komunistų kėslų.

Dalykas toks, kad rusai užgrobė dvidešimt septynis japonų žvejų laivus šiaurės Japonijos saloj Hakkaido. Be to, Kinijos komunistai užgrobė dešimt tokių laivų nuo to laiko, kai japonams buvo leista žvejoti Rytų Kinijos jūroje.

Čekų diplomatas nebegrįžta namo

BERN, Šveicarija. — Jiri Brotan, Čekoslovakijos pasiuntinybės Šveicarijoje pirmasis sekretorius, kreipėsi į Šveicariojs valdžią prašymu leisti jam pasilikti Šveicarijoje. Jis nebenori grįžti namo už geležinės uždangos.

RYŽIŲ TRUKUMAS JAUČIAMAS ĮVAIRIOSE ŠALIES DALYSE

Juos tenka eksportuoti mainais į karo reikmenes

HONG KONG. — Komunistinei Kinijai vėl gresia badas. Bado priežastis — karas Korėjoje ir eksportas ryžių mainais į karo ir kitokias reikmenes.

Ryžių trukumas jaučiamas įvairiose krašto dalyse, tuo tarpu vasaros derliaus tenka laukti dar tris mėnesius.

Pasiekiančios Hong Kongą informacijos teigia, kad maisto trukumas yra viena pagrindinių priežasčių žmonių kovos su komunistiniu Peipingo režimu.

Kinija vis dar tebejaučia 1949 metų potvynių pasėkas, kurie sumažinę ryžių produkciją 30 nuošimčių. Panašios nelaimės ištiko šalį ir pernai. Jos sumažinusios normalų ryžių derlių nuo 12 iki 15 nuošimčių.

O čia Korėjos karas, čia būtinas reikalas karo ir kitokių žaliavų mainais į ryžius .Reiškia, ryžių truksta daugely vietų, bet juos tenka noroms nenoroms dar svetur gabenti.

SĄJUNGININKŲ KARIAI VEJA KOMUNISTUS

TOKIJO, Japonija. — 200,000 J. Tautų karių antradienį vijos komunistų karius, bėgusius šiaurės link.

Sąjungininkai šonu prisiartino 5 mylias prie Seoulo. Jie apsupo Changpyongą ir grasino didžiulei Hongchon bazei.

Apskaičiuojama, kad per paskutines 6 dienas komunistai prarado 38,000 vyrų. Kiti apskaičiavimai sako, kad per 13 dienų komunistų nuostoliai siekė 53,000 vyrų.

Bet nuomonė vyravo, kad komunistai gins savo stipriąją bazę Hongchoną. Trys Jungtinių Tautų divizijos artinosi prie to punkto.

NORI SULAIKYTI KARĄ PRIE 38 PARALELĖS

LAKE SUCCESS, N. Y. — Gandai nesiliauja plitę Jungt. Tautų delegatų tarpe, kad norima sulaikyti karą Korėjoje prie 38 paralelės.

Šituos gandus sustiprinęs pareiškimas gen. Ridgway, kad sustojimas karo prie 38 paralelės būtų reikšmingas sąjungininkų laimėjimas.

Sulaikymui karo minėtoje linijoje pritaria arabų Azija, britų bendruomenė ir Europos šalys. Antrą vertus, bent iki šiol Jungtinės Valstybės ir Lotynų Amerikos šalys laikėsi nuomonės, kad karą reikia stumti į šiaurės Korėją.

Komunistai pyksta ant Irano premjero

LAKE SUCCESS, N. Y. — Naujasis Irano premjeras Hussein Ala, tarnaudamas ambasadorium Jungtinėse Valstybėse, 1946 metais reikalavo, kad rusai išsikraustytų iš Irano. Ir rusai išsikraustė.

Bet jie neužmiršo Alos reikalavimo, ir komunistai šiandien smarkiai pyksta, kad jis tapo paskirtas Irano premjeru.

Teikė informacijas apie naujasias A-bombas

NEW YORK, N. Y. — Tebenagrinėjama teisme byla, iškelta Julius Rosenbergui, jo žmonai Ethel ir radaro ekspertui Morton Sobel'ui, kurie yra kaltinami teikę Rusijai informacijas apie atominę JAV bombą.

Praėjusį pirmadienį liudijo buvęs JA armijos seržantas David Greenglass, o anksčiau samdinys atominės bombos projekto Los Alamos bazėje. Jis papasakojo teisme, kad suteikęs Rosenbergui informacijų ne apie Hiroshimą bombos modelį, bet apie naująjį modelį, 1945 m. jau patobulintą.

Greenglass dabar yra valdžios liudininkas. Jis prisipažino gavęs iš Rosenbergo $200 pirm negu suteikė jam informacijų apie naują A-bombos modelį. Įteikdamas pinigus, Rosenberg jam pasakęs, kad tai esą Rusijos $200.

Mažai mirė, daug gimė

WASHINGTON, D. C. — Federal Security Agency sako, kad 1950 metais mirė 1,456,000 asmenų. Tai buvęs mažiausias, palyginus su gyventojų skaičium, rekordas. Tuo tarpu gimimai tais metais siekė 3,699,000.

PAŠALINTAS IŠ TARNYBOS UŽ TEIKIMĄ INFORMACIJŲ

WASHINGTON, D. C. —Atominės energijos komisija pašalino iš tarnybos savo samdinį W. Conrad McKelvey. Jis suteikė informacijų Walteriui W. Pace, kad komisija planuojanti statyti naują atominę įmonę South Carolina valstybėje, ir Pace toje apylinkėje nupirko žemę.

Komunistas paleistas iš kalėjimo

NEW YORK, N. Y. — Eugene Dennis, J. V. komunistų partijos generalinis sekretorius, išėjo iš kalėjimo. Jisai atliko 11 mėnesių kalėjimo bausmę už kongreso paniekinimą.

Dennis, išėjęs laisvėn pareiškė, jogei esąs pilnas energijos ir yra pasiryžęs "vesti kryžiaus karą už taiką".

Jo "taika", aišku, yra tokia, kokios Kremlius nori. Bet štai kas kelia abejonę: kada Earl Browder, atlikęs bausmę, išėjo iš kalėjimo, jis neteko aukštos vietos komunistų partijoje. Panašus likimas gali ištikti ir Dennis'ą.

LIETUVIŠKŲJŲ REIKALŲ KOMITETAS

Penktadienį, kovo 9 d., naujai išrinkta Lithuanian Chamber of Commerce Direktorių Taryba turėjo savo pirmą posėdį. Pirmininkui inž. Antanui Rudžiui pasiūlius, 1951 metams sudaryti šie komitetai: 1. Programų ir parengimų — pirmininkas Stanley Balzekas, pavaduotojas Joseph M. Mozeris; 2. Narių verbavimo — pirmininkas John W. Pachanskis, pavaduotojas Anton Valonis; 3. Reprezentacijos ir viešųjų reikalų — pirmininkas John J. Kazanauskas, pavaduotojas Alexander G. Kumskis; 4. Lietuviškųjų reikalų — pirmininkas Dr. Kazys Drangelis, pavaduotojas Jack L. Jatis; 5. Teisių ir mokesčių — pirmininkas Juozas P. Varkala, pavaduotojas Alfonse F. Wells; 6. Priėmimų ir pramogų — pirmininkas William J. Kareiva, pavaduotojas Stanley Kamensky ir 6. Spaudos — pirmininkas Adolfas Baliūnas, pavaduotojas B. R. Pietkiewicz.

Lietuviškųjų reikalų komitetui pavesta palaikyti kuo tampriausią ryšį sus lietuviškomis organizacijomis, kurios rūpinasi Lietuvos ir lietuvių reikalais; kur galima, dalyvauti tokių organizacijų suvažiavimuose, susirinkimuose ir aktyviai prisidėti prie visų svarbųjų lietuviškųjų parengimų. Kiek sąlygos leidžia, padėti patarimais ir informacijomis naujai atvykusiems lietuviams, supažindinant su vietos biznio ir profesinio darbo sąlygomis ir galimumais.

Pagerbiant buvusį ilgametį Lithuanian Chamber of Commerce pirmininką Stanley Balzeką, nutarta šių metų balandžio mėn. organizuojamą naujų narių vajų pavadinti St. Balzeko vardu. Kiekvienas direktorius įsipareigojo įrašyti į organizaciją bent po 5 naujus narius. Tuo norima dar sustiprinti rūmus, kurie dabar jau turi 225 narius ir apie 10,000 dolerių turto. Posėdyje buvo patvirtinti naujai priimti nariai: advokatas Albert G. Preibis, kurį šiomis dienomis Illinois gubernatorius paskyrė valstybės pramonės komisijos nariu, ir Willjam Duoba, Mutual Federal Savings and Loan Ass'n. direktorius.

Metinio banketo komisijos pirmininkas Stanley Balzekas pranešė, kad Lithuanian Chamber of Commerce tradiciniam banketui, įvykstančiam gegužės 27 dieną Bismarck viešbučio svetainėje, pakvietimai jau išspausdinti, užsakytas orkestras ir ruošiama įdomi programa. Pirmininkas inž. Antanas Rudis pranešė, kad jam, pastaromis dienomis lankantis Washingtone, pavyko padaryti žygius ir gauti patikrinimą, jog Chamber of Commerce šių metų bankete dalyvaus žymus valdžios pareigūnas iš Washingtono. Visi, kurie norės bankete dalyvauti, kviečiami pakvietimais pasirūpinti iš anksto, nes vietų skaičius ribotas. **A. B.**

Mirė Juozas Demikis

Kovo 13 d. šv. Antano ligoninėje 10 val. rytą mirė provizorius Juozas Demikis.

Į JAV velionis atvyko 1949 m. birželio mėnesį. Buvo įsikūręs Chicagoje. Dirbo sekmadieniais Union vaistinėje Bridgeporte.

Velionis buvo 70 metų amžiaus. Paliko vienišą žmoną.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIENAS.

STANISLOVAS ROZGUS
Gyveno 2021 Canalport

Mirė 1951 m. kovo 11 d., 2:00 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Mažeikių apskr., Sedos par., Butikių kaime.

Paliko nuliūdusi sesuo Paulina Urbutis, pagal pirmą vyrą Dulinskas, jos vyras Antanas, jos 2 sūnūs: Ernestas ir jo žmona ir Tech/Sgt. Charles. U. S. A. A. C., ir jų šeimos; brolienė Julija Rozgus, jos sūnus Albertas ir jo šeima; brolienė Franciška Rozgus, jos sūnus Petras Jr., jos 2 dukterys: Stella ir Helen Gogas ir jų šeimos; pusseserė Stella Gedvilla, jos šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Chicagos Liet. Draugijos ir American Legion Don Varnas Post 986.

Kūnas pašarvotas Mažeika ir Evans kopl., 6845 So. Western Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 15 d., 1:30 val. popiet. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Stanislovo Rozgus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sesuo, Sesers Sūnūs, Brolienės, Brolienių Vaikai, Pusseserė ir Giminės.

Laid. Direkt. Mažeika ir Evans, Tel. REpublic 7-8600.

ANNA STRAVINSKIS
Gyv. 2229 W. 18th St.

Mirė 1951 m. kovo 12 d., 5:00 val. popiet, sulaukusi 45 metų amžiaus. Gimusi Chicago, Ill.

Paliko nuliūdę: tėvas Jonas; sesuo Alice ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje 659 West 18th St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 15 d., 9:30 val. ryto. Iš koplyčios bus nulydėta į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Anna Stravinskis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Tėvas, Sesuo ir Giminės.

Ladotuvių Direktorius Petras Gurskis, Telef. SEeley 3-5711.

ANTHONY C. VIRGINIS
Gyveno 2013 Canalport Ave., Telefonas SEeley 3-5487

Mirė 1951 m. kovo 12 d., 11:55 val. ryto, sulaukęs 20 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Ill.

Paliko nuliūdę: motina Alice ir tėvas Anthony; brolis Robert; seneliai Phillip Virginis ir Antanas Dowiatt ir jo šeima; 2 dėdės: Anton ir teta Ann Dowiatt, jų šeima ir Alexander Dowiatt; 5 tetos: Marion ir dėdė Joseph Toman; Antoinette ir dėdė Frank Barvitz; Violet ir dėdė John Lytis; Stephanie ir dėdė Vincentas Lasky, Ann ir dėdė Vincentas Žilius, jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Šv. Vardo Draug., Dievo Apveizdos parap. bažnyčios.

Kūnas pašarvotas Beckard koplyčioje, 1729 So. Halsted St.

Laidotuvės įvyks penktad., kovo 16 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios į Dievo Apveizdos parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Anthony C. Virginis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Motina, Tėvas, Brolis, Seneliai, Dėdės, Tetos ir Giminės.

Laid. Direkt. P. J. Ridikas, Tel. YArds 7-1911.

Kalbos estetika

Ateinantį sekmadienį, kovo 18 d., 4 val. popiet Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Pl., bus Lietuvių Kalbos Draugijos Chicagos skyriaus susirinkimas. Be kitko, jame dail. Ignas Šlapelis skaitys paskaitą, tema "Kalbos estetika".

Visi nariai, norintieji į draugiją įstoti, o taip pat paskaitos pasiklausyti maloniai kviečiami atsilankyti. LKD tikslas — lietuvių kalbos išlaikymas ir ugdymas. **Valdyba**

Dr. A. Yuška eina geryn

Pereitą sekmadienį oras buvo puikus, lyg būtų tikras pavasaris. Nutariau atlankyti seną pažįstamą Dr. A. Yušką. Kai prieš porą savaičių, grįžęs iš Floridos, aplankiau Dr. Yušką, jis dar ne per geriausiai atrodė. Bet šį kartą jau daug sveikesnis. Pradeda vaikščioti.

Linkiu Dr. Yuškai greitai pasveikti. Galėsim tada ir vėl, kaip kadaise, šiltąją Floridą aplankyti. **T. Sh.**

Mirė Stasys Rozgus

Heinz veteranų ligoninėj sekmadienio rytą atsiskyrė su šiuo pasauliu Stanislovas Rozgus. Gimęs Lietuvoj. Dalyvavo pirmam kare Amerikos kariuomenėj. Per pereitus 14 metų dirbo pašto rūmuose (Post Office) ir priklausė VFW "Post Office" skyriui ir Don Varnas veteranų postui. Ligoninėj išgulėjo tris mėnesius.

Paliko nuliūdusią vieną seserį, Pauliną Dulinskienę-Urbutienę su jos šeima, mirusio brolio Alekso žmoną Juliją Ruzgienę ir brolio Petro žmoną Prancišką Ruzgienę ir jų šeimas, taip pat ir giminių Lietuvoj.

Laidotuvės bus ketvirtadienį pirmą valandą p. p. Iš Evans koplyčios kūnas bus nulydėtas į Lietuvių Tautines Kapines.

PADIDĖJO ŠEIMA

"Naujienų" skaitytojų p.p. Šliauterių šeimos, gyvenančios 3132 N. Luna Ave., dukterį Marytę (vyro pavarde Ferrone) kovo 1 dieną aplankė garnys, palikdamas sveiką ir gražią dukrelę Lynn 7 svarų 6 unc. Naujagimė ir motina jau namuose, ir abidvi jaučiasi gana gerai.

Šita malonia garnio dovana visi šeimos nariai labai patenkinti. Aš nuo savęs linkiu mažai Lynn augti sveikai, o tėvams pasistengti ją išauklėti lietuviškos dvasios. **A. Kimontas**

Gera proga atsidėkoti

P. Petras Variakojis, gyv. 949 W. 51 St., prieš porą savaičių grįždamas iš darbo, buvo pravažiuojančio automobilio užkliudytas ir sunkiai sužeistas. Dabar gydomas Jackson Parko ligoninėje.

Ponas Variakojis yra labai kuklus ir oficiuotis nemėgstąs žmogus. Jis vos prieš porą metų atvyko iš Švedijos. Bet, nežiūrint tai, jis ir per tą trumpą laiką suspėjo parūpinti šimtą su viršum garantijų, reikalingų mūsų tautiečiams atvykti iš tremties į šį kraštą, ir atvykusius į Chicagą visaip globojo.

Nukentėjusis buvo vienintelis dirbąs šeimoje asmuo. Iš jo uždarbio pragyveno keturių asmenų šeima ir dvi dukrelės sėmėsi mokslui lėšas. Todėl dabar, ištikus nelaimei, jis ir jo šeima atsidūrė labai sunkioje materialėje būklėje. Atrodo, kad kai dabar tremtiniai savo sponsoriams iškilmingai įteikia padėkos diplomus, būtų labai gražu, kad ir p. Variakojo nepamirštų tie, kuriems jis padėjo atvykti į Ameriką; kad jie jį bent aplankytų ir paguostų. **Apaštietis**

TEIKIA TAKSŲ PATARNAVIMĄ "NAUJIENOSE"

Anthony Walons, Deputy Collector, Internal Revenue Dpt., padės reikalingiems užpildyti taksų blankas, dirbdamas "Naujienose", 1739 So. Halsted St., Chicago.

"Naujienose" jis dar dirbs kovo 12 d., 13-tą, 14-tą ir 15-tą d. d. Jis bus darbe nuo 9:30 val. ryto iki 5 val. popiet.

Detroit, Mich.

Mano padėka

Dabartiniu laiku nuolat žodžiu, per laikraščius ar radiją, reiškiamos padėkos visokiems geradariams. Vieniems surengiami pokyliai, įteikiami diplomai ar kitokiu būdu išreiškiamos padėkos geradariams už visokias geradarystes. Štai ir aš patekau į tų parinktųjų eiles, nors savo mieliems geradariams nesu pasirengusi puotos iškelti ar įteikti po diplomą. Aš tik noriu iš mano širdies gilumos padėkoti savo geradariams, kurie užpraeitą savaitę, kovo 1 dieną, suteikė man didelį ir netikėtą malonumą. To viso sumanytoja buvo Mary Brazauskienė, kuri yra žinoma kaip geroji ir greitoji Mariutė. Ji visur prisideda su savo darbu, dolerių ar kokia kita pagalba. Mažai terasi tokių nuoširdžių žmonių iš jaunosios kartos, kaip ponia M. Brazauskienė. Ji pašaukė mane telefonu dar iš vakaro: girdi, rytoj vakare atvažiuok pas mus, aš noriu Naujienas atsinaujinti; taipgi norėčiau, kad mano dukrelę į Susivienijimą įrašytumei.

Sakau, labai gerai, — biznis tai biznis. Kaip bus, kaip nebus, o aš atvyksiu.

Paskirtu laiku nusiskubinau. O dievulėliau tu mano! Pravėrusi duris, net išsigandau: pilnas kambarys moterų. Pamaniau, kad gal kas numirė, bet tuoj susivokiau, kad šermenis ir vyrai lanko, o čia vien tik moterys.

Tuo tarpu pasigirsta "siurpraiz! Siurpraiz!" ir tuojau ponios Brazauskienė bei Molienė —viena traukia nuo manęs apsiaustą, o kita prisega gražiausį korsažą ir sako: "Dabar eik ir pamatyk, kiek tavo draugių čia tavęs laukia". Ir iš tikrųjų man buvo didžiausias ir netikėtas siurprizas, kada visas pamačiau. Tai buvo tikrai rinktinės viešnios. Tuojau šeimininkės sutvarkė kauliukų žaidimą, prie kurių buvo išdalinta gražių dovanų. Po to sekė vaišės. Siurprizo rengėjos M. Brazauskienė, E. Molienė ir p-lė C. Brazauskaitė bėginėjo sušilusios, vaišindamos viešnias gardžiais valgiais ir gėrimais. Cecilia Brazauskaitė atnešė didžiausį "kėksą", apstatytą žvakutėmis ir su užrašu "linksmo gimtadienio", ir pastatė prieš mane. Aš mėginu pasiteisinti, kad čia klaida, nes šiandien nėra mano gimtadienis. Tačiau ponia Molis paaiškina, kad turim šiandien gimtadienį atšvęsti. Sako, visos žinom, kad sekmadienį turėsime važiuoti į čiurlioniečių koncertą, tai nebus kada gimtadienius minėti. Susirinkusios viešnios uždainavo ilgiausių metų, o rengėjos iš kito kambario atnešė man skirtas dovanas, kurias pamačiusi aš pasijutau lyg naujakurė, savo geradarių aprūpinta rakandais. Tai buvo labai gražus ir vertingas stalas ir lempa. Ponia Molis paaiškino tos sueigos tikslą ir padavė gražią sveikinimo kortą su visų dalyvių parašais, o ponia E. Paurazienė perskaitė vardus visų prie tų brangių dovanų prisidėjusių. Aš tuo visu buvau labai sujaudinta ir iš to dėkingumo buvo sunku ką nors ir pasakyti.

Kaip yra malonu, kada matai ir jauti, kad tavo bendradarbiai įvertina nors kuklius tavo darbus ir tokiomis progomis išreiškia tau padėką ir palankumą. Tai buvo mano brangios ir gerbiamos draugės Alė Arbačauskas, Ruth Budrys, Josephine Domeika, Mildred Esmin, Zusana Januškevičius, Audrey Keblaitis (mano marti), Isabella Keblaitis, Anna J. Kudžius, Margaret Kučinskas, Ursula Kašelonis, V. Marazas, Eva Miskevičius, Margaret Moore, Patricia Medonis, Vera Motuzas, Elizabeth Paurazas, Magdalena Stankus, Martha Strazdas, Valeria Stapulonis ir Anna Yuzėnas.

O to viso sumanytojos ir rengėjos, tai Marytė Brazauskienė, Eugenia Molienė ir jų pagelbininkė Cecilia Brazauskaitė. Vargu galima manyti, kad Antanas Brazauskas ir Paul Molis nebūtų joms talkininkavę.

Žinodama, kad beveik visos čia išvardytos mano draugės skaito Naujienas, tad ir noriu per Naujienas tarti joms didžiausį ačiū nuo pat mano širdies gilumo. Jei kada nors ir kur nors būsiu reikalinga, aš visados būsiu su jumis.

—Bessie Keblaitienė.

LIŪDNA ŽINIA

Kai rengiausi siųsti savo padėką, gavau liūdną žinią iš Chicagos, kad ten mirė mano pusbrolio žmona a. a. Agnes Sabockis. Paliko vyrą Vincentą, gyvenantį 6940 So. Maplewood Ave., vieną dukterį, gyvenančią taip pat Chicagoj, ir vieną dukterį vienuolę.

Ilsėkis brangioji šios šalies žemelėj, o likusiai šeimai ir giminėms reiškiu giliausią užuojautą. **—B. K.**

Siuntinėja mokesčių sąskaitas

Cook apskrities iždininkas J. Brenza užvakar išsiuntinėjo 30,000 mokesčių sąskaitų už 1950 m. nekilnojamąjį turtą.

Iš viso tokių sąskaitų bus išsiuntinėta iki kovo 31 d. 1,448,000.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

FILATESLISTŲ susirinkimas trečiadienį, kovo 14 d., 8 val. vak., Dariaus-Girėno svetainėje, 4416 South Western Ave., įvyks svarbus Filatelistų Draugijos "Lietuvos" susirinkimas. Bus svarbių pranešimų apie didžiulę parodą, kuri įvyks balandžio 7 ir 8 d., Gage Park auditorijoje. Maloniai prašoma visų filatelistų susirinkti.

W. Rozmin, sekretorius

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse žausime koplyčią arčiau jusų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ ★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

VYT. ALANTAS

PASKUTINIS IŠSIVIETINIMAS

(Tęsinys iš "Literatūros")

Paulė buvo jų kaimyno duktė. Per pirmą bolševikmetį jos tėvus išvežė, ir ji liko tik todėl, kad tuo laiku buvo išėjusi aplankyti savo sergančios tetos. Jos artimesnieji giminės buvo taip pat išvežti. Ji apsigyveno pas Mozūraičius. Gal ji nebuvo labai graži, bet ji buvo darbšti, tvarkinga ir gero būdo. Seniai Mozūraičiai, kurie neturėjo dukters, pamilo ją kaip savo vaiką. Gabrieliui ji taip pat patiko, bet jis kažin kaip prieš savo norą ją gerbė. Kai jis ją bučiuodavo, pasivertęs ant kvepiančios pradalgės, jis žinojo nepadarysiąs nieko tokio, kas galėtų ją nuskriausti ar pažeminti.

Arba rudenį, kai saulė savaitėmis pasislėpdavo už storų debesų ir lietus dulkdavo ištisomis dienomis, kai tuščiuose laukuose tingiai kvarksėdamos skraidydavo varnos, jis varė vagą po vagos švilpaudamas ir nė kiek nenuobodžiaudamas, nes vagos turėjo būti suverstos tiesiai, nes į tas vagas jis dėjo savo sielą ir širdį. Trumpas rudens dienas Gabrielius dar labiau sutrumpindavo daina, kuri klaidžiodavo kartu su juo po juodus arimus...

Arba pavasarį... Kai atgimusios gamtos meilės polėkiuose svaigdavo visoks gyvis ir kai ryto ūkuose susivysčiusiuose skynimuose burbuliuodavo tetirvinai, jis, kaip didysis gyvybės leidėjas, išdidžiu žingsniu žingsniuodamas per purią dirvą, pilnomis rieškučiomis bėrė milijonus naujų gyvybių į šiltą, drėgną žemę, kuri netrukdavo pasipuošti gležnu, žaliu įvairiais atspalviais ataustu patiesalu, saulės glamonėjimuose burtininkiškai besikeikiančiu į jūruojantį, tartum aukso dulkėmis apibertą, geltoną derliaus lauką, virstantį aruodu, iš kurio maitinosi jis, jo šeima ir visi Lietuvos žmonės...

Tai buvo darbas, tai buvo sklidinas prasmės, saulėto kūrybinio džiaugsmo darbas. Paskendęs savo atsiminimuose, Gabrielius staiga pajusdavo šalia dirbančio pusnegrio niuksą į pašonę, ir, pabudęs iš atsiminimų, susigriebdavo praleidęs keletą skylių nepamakalavęs. Jis pašokdavo nuo savo dėžės, pasivydavo motorus ir paskubomis padarydavo kas reikia, draugams aplinkui besijuokiant. Gabrielius, bailiai dairydamasis, ar nepastebėjo bosas, grįždavo į savo vietą; vietoje Lietuvos saulės vėl jam žerdavo į akis rėžianti elektros šviesa ir vietoje tėvynės laukų kvapo vėl jo šnerves aštriai pakutendavo alyvų ir geležies tvaikas, ir pragariškame mašinų triukšme toliau siautėjo konvejerių gyvatynai...

Fabriko darbas, teisingiau sakant, gal aplinka, Mozūraitį taip išnervindavo, kad, grįžęs namo, jis negalėdavo užmigti. Ligi tik jis užmerkdavo akis, stengdamasis užsnūsti, tuojau palubėje jam imdavo zirsti konvejeriai ir, rodėsi, pro pat lovą imdavo slinkti motorai. Vieną naktį jis sapnavo, kad, susisvajojęs apie Lietuvą, jis praleido keletą skylių nepamakalavęs. Pastebėjęs tai, bosas baisiai įsiuto ir liepė jam į kiekvieno praslenkančio motoro skylę žiūrėti iš arti prisikišus. Motorų skylės, rodėsi, vis ėjo didyn ir didyn ir pagaliau virto juoda nebeaprėpiama praraja, į kurią bosas kikendamas paspyrė jį koja. Jis, rodėsi, ėmė kristi stačia galva vis gilyn ir gilyn ir galų gale ant pat dugno kaktomuša susidūrė su besišypsančiu smailiais rageliais kipšiuku, kuris jam draugiškai linkčiojo galva ir tarė: "Mano išgalvoti konvejeriai dirba stebuklingai... Padirbėjęs metelius, tu visai prarasi savo sielą ir apie tėvynę nebegalvosi..."

4.

Taip Gabrielius Mozūraitis išvargo keletą savaičių, kol vienas įvykis nepakreipė jo minčių bei jausmų kita linkme.

Vieną dieną atėjęs į darbą ir atsisėdęs į savo vietą, jis pamatė priešais už keleto žingsnių bedirbančią prie slenkančios juostos naują jauną darbininkę. Fabriko gyvenime tai nebuvo jokia naujiena, nes čia dirbo tiek ir tiek baltųjų ir juodųjų moterų, kurių, tačiau, pasinėręs į savo išgyvenimus, Gabrielius kaip ir nepastebėdavo. Nebūtų, be abejo, jis pastebėjęs ir tos, jei ji būtų buvusi pastatyta dirbti kuriame tolimesniame fabriko kampe arba jei jos išvaizda būtų buvusi kitoniškesnė; bet ji dirbo arti jo, ir ji buvo jauna, graži ir patraukli. Gabrielius negalėjo atitraukti nuo jos savo akių. Ji, atrodė, visai nesidomėjo savo kaimynais negrais iš kairės ir dešinės ir tartum žaizdama dirbo savo darbą — sukinėjo tris straigtelius į praslenkančių motorų tam reikalui numatytas skylutes.

Mergaitė buvo aukšta ir išbėgi. Kaip daugelis fabriko vyrų ir moterų, ji mūvėjo paprastomis mėlynomis darbo kelnėmis, kurios "pagal madą" buvo paraitytos iki pusiau blauzdų. Kas tai buvo per apdaras, kuriuo ji vilkėjo, Gabrielius negalėjo suprasti. Jis buvo trumpomis rankovėmis ir panešėjo lyg į moterišką palaidinukę, lyg į vyriškus marškinius, palaidai kabančius ant kelnių juosmens. Įsispyrusi ji buvo ne į batukus, o į juodus sandaliukus be užkulnių. Bet viskas jai tiko. Mozūraitis, ją apžiūrinėdamas, galvojo, kad jei ji užsimautų ant pečių ir kiaurą popierinį maišą, ir tas jai tiktų...

Tyčia ar netyčia nepažįstamos juodi žvilgą plaukai buvo taip sušukuoti, kad rodė lyg ir tam tikrą netvarką bei apsileidimą, tartum ji ką tik būtų iššokusi iš lovos ir, paskubomis brūkštelėjusi šepečiu per susivėlusią galvą, išbėgusi į fabriką. Bet paskum jis pastebėjo, kad ji kasdien ateina į darbą truputį sutaršytais plaukais ir kad tokia šukuosena kaip tik labiausiai tinka jos apsnūdusių, lyg pavargusių, šaltokų akių išraiškai. Ant balto, šiltais tonais nudažyto veido ryškėjo storos, į priekį pasidavusios tirštai raudonai nuteptos lūpos, priminusios jam vieną kino artistę, kurios pavardės jis nebeprisiminė.

Bet Gabrielių labiausiai pritrenkė jos nagai. Ant rankos, kuria ji sukino sraigtelius, mergaitė buvo užsimovusi geltoną celefano pirštinę, bet kita ranka, kuria ji laikė rūkstančią cigaretę, buvo nuoga ir jos ilgų plonų pirštų nagai buvo nudažyti ta pačia tamsiai raudona spalva, kaip ir lūpos. Pamatęs ją pirmą kartą dirbančią prie alyvuotų motorų nudažytais nagais, Gabrielius negalėjo susilaikyti nepagalvojęs: kaip būtų atrodę, jei jo motina ar Paulė, eidamos karvių melžti ar mėšlo kratyti, būtų nusidažiusios nagus? Bet čia viskas galima, viskas kitaip; čia moterys ateina į darbą ne tik nusipudravusios ir nusidažiusios nagus, bet jis matė ir tokių, kurios vaikščioja po dirbtuvę dažytais kojų pirštų nagais...

Nepažįstamoji kada-ne-kada žvilgterėdavo ir į Gabrielius pusę ir jų akys susitikdavo; nesusitikti, tiesą sakant, jos ir negalėdavo, nes Mozūraitis neatitraukdavo savo žvilgsnio nuo jos ne tik kaip nuo patrauklios moters, bet ir kaip nuo įdomaus reiškinio, blaškančio jo nuobodulį fabriko vienodume. Tačiau tuose jos žvilgterėjimuose jis nepastebėjo jokio susidomėjimo ir šilimos: ji net nešyptelėdavo jam. Nenori, nereikia — jis lyg ir atsikirsdavo jai savo mintyse...

5.

Gabrielius nesigynė: mergaitė jam patiko, bet kas iš to? — jis klausdavo čia pat apsisukęs. Kas gali būti bendra tarp jo, vargšo tremtinio, ir tos a-me-ri-kie-tės? — atskanduodavo jis tą žodį pabrėždamas. Matydamas, kad jis nėra pageidaujamas svečias, jis nedarė jokių žygių su ja susipažinti arčiau. Viskas baigdavosi tuo, kad jis ją matydavo dirbančią prie linijos; paskum jis važiuodavo namo tuo pačiu autobusu: pusiaukelėje ji iššokdavo ir Gabrielius matydavo, kaip ji liuoksėdama, tartum stirna, bėgdavo į kitą autobusą ir dingdavo milžiniškojo miesto platybėse. Namie jis vėl sapnuodavo palubėje nardančius konvejerius ir motorus, slenkančius iš palovės ir nykstančius kambario kampe...

(BUS DAUGIAU)

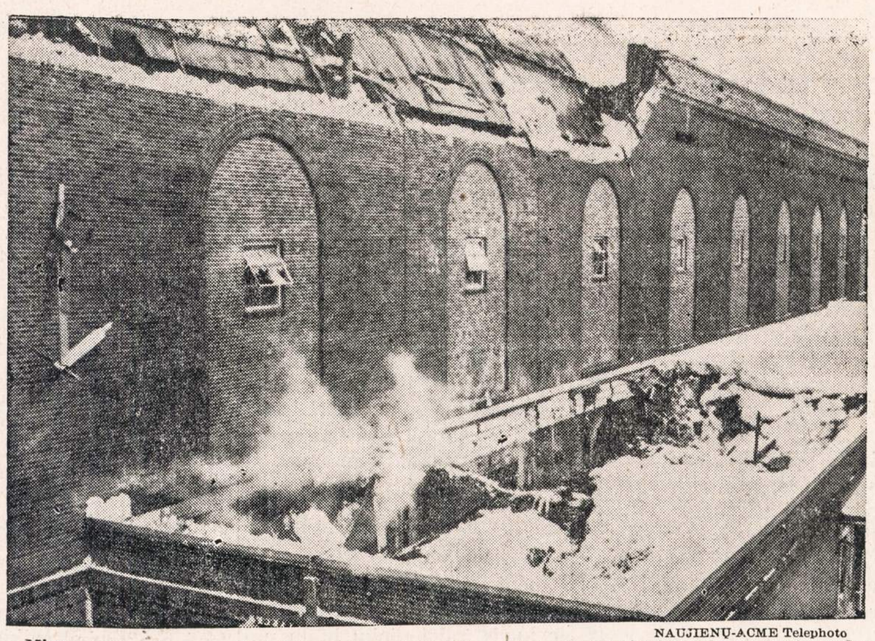

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Minneapolis, Minn. — Ant Minnesota universiteto pastato stogo prisirinko tiek sniego ir ledo, kad susidaręs jų sunkumas įlaužė stogą.

Lietuvos atstovavimas valdžios perdavimo iškilmėse Urugvajuje

Šiomis dienomis Urugvajuje su didelėmis iškilmėmis įvyko valdžios perdavimas naujai išrinktam Respublikos prezidentui Andres Martinez Trueba. Į šias iškilmes specialias delegacijas atsiuntė net 46 valstybės. Daugelių valstybių delegacijos buvo skaitlingos; jas sudarė žymūs politikai bei diplomatai.

Lietuvai šiose iškilmėse atstovavo Dr. Kazimieras Graužinis kaipo Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras specialėje misijoje, ir buvo garbingai priimtas Urugvajaus vyriausybės.

Kai laike iškilmingų audiencijų mūsų Pasiuntinys Dr. Graužinis perdavė Lietuvių Tautos pasveikinus, tai jį priimdami Urugvajaus Respublikos prezidentas P. Luis Batlle Berres atsakė, jog turįs vilties aplankyti netolimoj ateity laisvos Lietuvos prezidentą. O Urugvajaus užsienių reikalų ministras Dr. Dominguez Campora atsakė šitokiais žodžiais: "Man ypatingai malonu priimti Tamstą, Pone Ministre, nes Tamsta esi simbolis kovojančios už savo laisvę tautos ir aš nuoširdžiai linkiu jums atgaivinti Nepriklausomą Lietuvą". Taip pat ir naujas prezidentas p. Martinez Trueba maloniai priėmė mūsų pasiuntinį.

Panašiai kaip ir prie kitų valstybių misijų, prie Lietuvos pasiuntinio buvo priskirti du palydovai — civilinis attache p. Juan H. Sheppard Penco ir kariškas adjutantas pulk. leitenantas Francisco Bazzi, kurie ir lydėjo jį valdžios paskirtu automobiliu į visas iškilmes, kurios tęsėsi šešias dienas.

Užsienių reik. ministro kvietimu Dr. Graužinis drauge su kitų valstybių misijų šefais buvo nuvykęs į Tarptautinį Kinematografijos Festivalį garsioje Urugvajaus vasarvietėje Punta del Este. Ten užsienių reikalų ministerijos svečiams buvo rezervuotos vietos viešbučiuose ir iš Montevideo pasiųsti automobiliai svečių dispozicijai.

Ryšyj su specialių delegacijų atvykimu ambasadose buvo surengti priėmimai ir Dr. Graužiniui teko dalyvauti priėmimuose Didžiosios Britanijos, Italijos, Argentinos ir kitur.

Baigęs savo misiją, Dr. Graužinis attitinkama nota padėkojo Urugvajaus vyriausybei, savo palydovus su poniomis pakvietė pusryčių Ermitage viešbutyje, apdovanojo knygomis apie Lietuvą, o ponias gėlėmis.

Šiąja proga mes lietuviai linkime daug laimės naujam Urugvajaus Respublikos prezidentui bei jo vyriausybei, o draugingai Urugvajaus valstybei reiškiame gerovės linkėjimus.

—Koresp.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kūne ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei nakčia dažnai turite keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokite

ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS No. 101

Kaina $1.10 su prisiuntimu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.

Užsakymus su pinigais adresuokit taip:

SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE., CHICAGO 22, ILL.

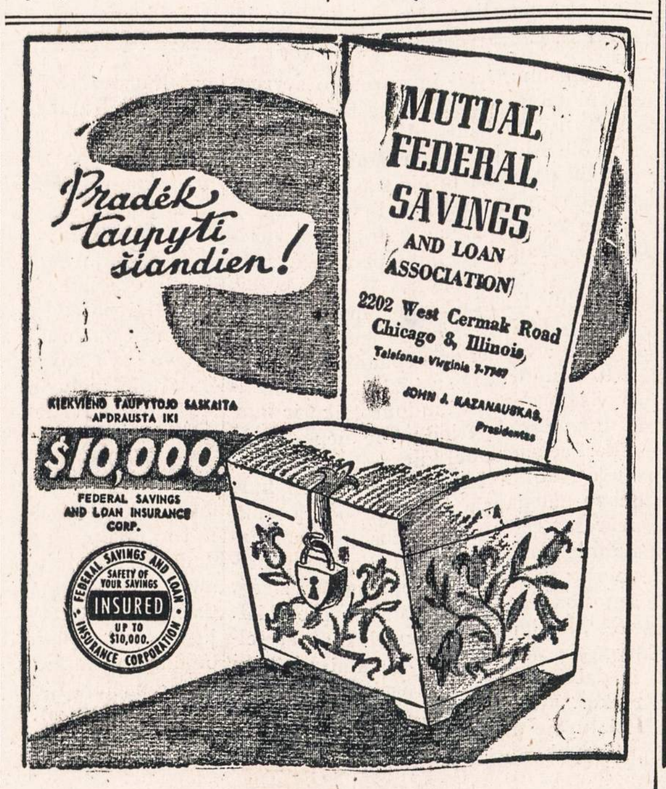

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas $28,000,000. Atsargos fondas $2,600,000.

Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.

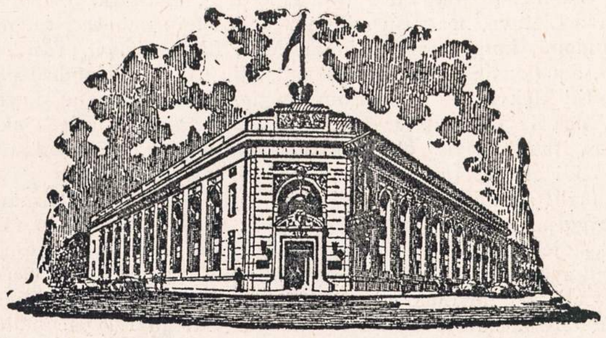

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

Rockford, Ill.

Aukojo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjime 1951 m. vasario 11 d. Verdi svetainėje:

Po $25.00: P. G. Aleksynai, J. Širvinskas, SLA 77 kp. ir Liet. Moterų Kultūros Klubas.

Po $20.00: M. Dameikienė, J. Bacevičius, A. Dameika, M. Augučiai.

Po $10.00: M. Sinkevičius, V. Pukas, A. Šmatavičius, Rymai, R. Mažeika ir Liet. Tremtinių Bendruomenė.

Po $5.00: S. Keliotis, S. J. Petrauskas, A. Savickai, B. Šimaitienė, M. Daugirdai, R. Mitchell, K. Zakarevičius, J. Kovera, A. Bacevičius, M. Sumantas, Rutkauskas, J. Staškauskas, A. Dičiūnas, J. Spekys, J. Kovera, G. Miklitonienė—$6.00.

Po $4.00: S. Vižintas, Krasauskas.

Po $3.00: L. Čepuliai, P. Viederis, B. Pažėra ir V. Šmatavičius.

Po $2.00: V. Grubelis, J. Kareckas, S. Klikna, L. Kulvinskienė, K. Kasputis, X, E. Merkeliai, J. L. Rumčikas, B. Stankus, kun. Zakarauskas, Kovėra, A. Andrijauskas, J. Stružas, M. Sumantaitė, A. Pocius, J. Jusevičius, Lietuvaitė, Zauka, Špokai, V. Gremba ir P. A. Deltuva.

Po $1.00: M. Čepulienė, Kulvinskienė, T. Pernaciarrio, Deleinis, Varekojis, Velykis, U. Višniauskienė, Kalinskis, B. Naujūnas, S. Noreika, E. Skridla, A. Horzempa, A. Langė, O. Grubel, L. Jerošekas, Kudokas, Nutautai, J. Gruodis, Kelpšas, Stella Kasputis, Rūmiai, O. Sumantaitė, Zuvinas, M. Bielskienė, J. Zubinas, J. Rimkus, Pocienė, Zubinienė, X. Y., Kutvila, Kavaliauskienė, J. Marma, Patapavičienė, Misiūnienė, Aleksynas, J. Kurlinkus, M. Miklas, B. Patašienė, Bagdonienė, Z. Patapavičius, J. Briedis, K. J. Barzdukas, V. Vosylienė, Grigalevičius, V. Karvelis, Kelpšienė, J. Jezukevičius, D. Evans, E. Klepcanienė, J. Misiūnas, A. Macevičius, V. Stroznickas, S. Kasputis, Misiūnas, K. Polikaitis, B. Žuklienė, Linevičienė, P. Digrienė, D. Varašius, A. Grybas, V. Aleksynas, Kanapka, Jameikiai, Škėmaitė, Vaicekauskaitė, Aitutienė, V. Juškienė, V. Latvėnienė, R. Bučys, J. Ulinskas, Klafconas, M. Pažėra, Anderson, A. Butkus, V. Judickis, V. Labunskas, K. Mockus.

Po $1.50: A. Škėmaitė, Rimkiūtė.

Smulkių aukų $8.75. Likusio pelno dalis pridėta $58.00. Viso $525.75.

Aukos pasiųsta AL Tarybai.

Aukotojams ačiū.

—P. A. Deltuva,
ALT skyr. sekretorius.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak
Šaukite: YArds 7-7381.

CONRAD
PHOTO STUDIO
(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės. Visų rūšių nuotraukos. Moderniškai įrengta su Hollywood šviesoms.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET

500 televizijos setų turi būti parduoti. Pas Budriką kainos yra pigesnės. Niekad anksčiau nebuvo priskaitomos tokios didelės sumos už jūsų senus televizijos ar radijo setus, kiek dabar duoda Budrikas.

Didžiausios Budriko atsargos, sudarytos iš visame krašte pagarsėjusių gaminių, turi Admiral, General Electric, Raytheon, Hallicrafters, Philco, RCA-Victor, Traveler, Dumont, Zenith ir Westinghouse išdirbinių.

Garsus 16 colių televizijos setas už $188.00
Garsus 16 colių Console $198.00
Garsus 19 colių setas $225.00
10 ir 12 colių setai už $99.00

Pirkdami pas Budriką, 3241 So. Halsted St., televizijos setus, jus sutaupote $50.00. Kiekvienas televizijos setas yra garantuotas patyrusio TV specialisto. Per 90 dienų patarnavimas veltui. Išmokėti galima 65 savaičių bėgyje. Ateik šiandien, kad galėtum išsirinkti geriausią.

Budriko krautuvė yra 3241 South Halsted St. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais atdara iki 9:30 val. vak.

Budriko žymi radijo programa leidžiama su geriausiais lietuviškais talentais iš WCFL, 1,000 kil. Radijo Stoties, 5:30 val. sekmadienio vakarais iki 6:30 P. M. Budriko amerikoniška programa kasdieną iš Radijo Stoties WAAF, 950 kil., 8:30 rytmečiais, išskyrus sekmadienį.

J. P. VARKALA
INCOME TAKSUS PILDO
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai Pataisomi Specialisto

John A. Kass Duodama 1 metų Garantija

Lengvais Išsimokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

ŽALIOJI MĖTA

Žalioji Mėta (Varliamėtė) yra ir buvo vartojama per šimtmečius kaipo naminė gyduolė. Žalioji Mėta yra gera nuo šlapumo susilakymo ir nuo karščiavimo šlapumo kanale. Gerai Žaliąją Mėtą gerti nuo nereikalingų vėmimų. Yra taipgi sakoma, kad ji gera nuo akmeninės ir vandeninės ligų, nuo vidurių išputimo ir nuo kenksmingų gazų viduriuose, nuo traukimų, sukimų ir visokių nesmagumų viduriuose. Pasidaryk arbatos iš Žalios Mėtos ir gerk kiek tik nori. Svaras šitos Mėtos kainuoja $2.00, o pusė svaro—$1.00. Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos

Tel. HEmlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Vokiškas Kremliaus Satelitas

Keturių užsienio reikalų ministerių pavaduotojų pasikalbėjimuose, kurių tikslas yra nustatyti darbotvarkę vėlesniai konferencijai, kiečiausią riešutą sudaro Vokietijos klausimas. Rusija pradžioje siūlė kalbėti tiktai apie Vokietiją, kaltindama kitas tris didžiąsias valstybes, kad jos laužančios Potsdamo susitarimus, ginkluodamos vakarinę Vokietiją. Bet paskui Maskva sutiko praplėsti darbotvarkę, dedant į ją ir kitus klausimus, dėl kurių kyla nesusipratimai tarp Rytų ir Vakarų.

Tačiau Vokietijos problema vistiek paliko dėmesio centre. Netrukus po to, kai Paryžiuje prasidėjo ministerių pavaduotojų diskusijos, Andrei Gromyko ėmė pulti Amerikos, Anglijos ir Francūzijos atstovus dėl tariamo vokiečių ginklavimo. Jo priekaištai pastaruosius taip suerzino, kad jie buvo besirengią nutraukti ginčus ir eiti namo. Vakar atėjo pranešimas iš Paryžiaus, kad Gromyko "nusileido", sutikdamas nedėti į darbotvarkę okupacinių armijų ištraukimo iš Vokietijos.

Jeigu keturios valstybės ketina palikti Vokietijoje svetimas armijas, tai reiškia, kad jos pripažįsta, jogei šiuo laiku Vokietijos klausimas yra neišsprendžiamas. Ir tai visai naturalu.

Vakarinės tautos nieku būdu nesutiks atsiimti savo ginkluotų jėgų iš vakarinės Vokietijos, kol rytinę Vokietiją valdo Kremliaus agentai. Bet Kremlius geruoju nepaleis iš savo nagų tos vokiečių žemės dėl daugelio priežasčių — politinių, strateginių ir ekonominių.

—— x ——

Rytinė Vokietija yra gausingas išnaudojimo šaltinis Sovietams.

Washingtono korespondentas Joseph Alsop rašo, kad 38 nuoš. Rytinės Vokietijos pramonės, drauge su tokiomis milžiniškomis įmonėmis, kaip I. G. Farben chemijos dirbtuvės Bittelfelde, yra paimti SSSR nuosavybėn. Jos neša didelius pelnus Rusijai. Likusiųjų pramonių du trečdaliu priklauso Rytinės Vokietijos valstybei. Iš jų gamybos Rusija pasiima kasmet pusantro bilijono markių "reparacijoms".

Rytinė Vokietija, be to, moka dideles Sovietų armijos okupacijos išlaidas. Ji taip pat apmoka Erzgebirge uranijaus kasyklų operavimo išlaidas; tenai dirba 250,000 darbininkų ir visa kasyklų gamyba eina Rusijon.

Šitais ir kitais keliais Sovietai išsunkia iš Rytinės Vokietijos kasmet, Alsopo apskaičiavimu, virš 2 bilijonų dolerių. Argi Stalinas nuo to atsisakys?

Bet bolševikų pasitraukimas iš Rytinės Vokietijos reikštų ne tik stambų finansinį ir ekonominį nuostolį Maskvai. Išėjus Sovietų armijai ir žvalgybai iš vokiečių žemės, komunistų valdžia tenai susmuktų, kaip lepšė. Juk tai būtų baisus smūgis visam Kominformui. Visose satelitų šalyse komunistų priešai po to imtų kilti ir reikalauti laisvės. Net pačioje Rusijoje prasidėtų neramumai.

Ne. Savo noru Rusijos diktatorius niekad neleis tam atsitikti.

Todėl susitarimas su Kremlium dėl Vokietijos yra neįmanomas, nežiūrint kaip ilgai keturių valstybių atstovai konferuotų Paryžiuje ar kur kitur.

APŽVALGA

FALSIFIKACIJA

Paryžiaus laikraštis "Le Figaro" pereitą mėnesį paskelbė tariamą prezidento Roosevelto laišką, rašytą 1943 m. Jaunojo Izraelio Tautinės Tarybos prezidentui J. O. Zabronskiui, bet patekusio į Ispanijos diktatoriaus Franco rankas. Paduodamas to "labai slapto laiško" turinį, Ispanijos ambasadorius Čilei José Doussinague pridėjo prie jo ilgus komentarus apie Ispanijos "valstybės viršininko" (Franco) krikščioniškai moralines pažiūras, griežtai prieštaraujančias "amoralinėms" velionies Roosevelto pažiūroms.

Dabar tą laišką drauge su Ispanijos diplomato išvadžiojimais persispausdino Amerikos Hearsto laikraščiai, kurie visą laiką agituoja už Ispanijos fašistų diktatūrą ir stengiasi su purvais sumaišyti Roosevelto vardą.

Tačiau Jungtinių Valstybių pasiuntinybė Paryžiuje sako, kad tas laiškas greičiausia bus falsifikacija.

Pasiuntinybė teiravosi Washingtone, ar yra kokie rekordai, kad prez. Rooseveltas rašė tokį laišką; ir ji gavo atsakymą, kad ne. Be to, laiško turinys keliuose punktuose visai nesiderina su velionies pažiūromis, išreikštomis įvairiuose dokumentuose.

Tariamame Roosevelto laiške pvz. sakoma, kad JAV prezidentas sutikęs, jogei Rusija privalanti gauti uostą prie Viduržemio jūros ir kad "mes pritariame jo (Stalino) reikalavimui Azijoje".

Paryžiaus pasiuntinybė todėl pranešė Amerikos Žydų Komitetui, kuris teiravosi apie francūzų laikraščio sensaciją, kad "atrodo aišku, jogei 'Le Figaro' paskelbtas laiškas nėra tikras".

"ILJIČIAUS LEMPUTĖS"

Keldamas į padanges nuostabią Lietuvos "pažangą" tarybinėje santvarkoje, Justas Paleckis rašo apie kaimo elektrifikavimą, kuriuo, girdi, visai nesurūpino "buržuazinė" Lietuva — "*o dabar Iljičiaus lemputės sužiba labiausiai nutolusiuose Lietuvos kaimuose*".

"Iljičius" (Vladimir Iljič Uljanov) tai Leninas. Nors Leninas seniai (1924 m.) miręs ir nieko bendra neturi ir neturėjo su elektrinės šviesos išradimu, bet tas Maskvos diktatūros lekajus vadina elektros lemputes "Iljičiaus lemputėmis"!

Kodėl Leninui, o ne kam kitam, teikiama šita garbė? Tur būt, Paleckis bolševikų šv. Rašte skaitė, kaip Iljičius, pagrobęs valdžią į savo rankas, sumanė *su elektros pagalba* įsteigti "socializmą" Rusijoje.

Net ir bolševikai tada žinojo gerai, kad ekonomiškai ir kultūriškai atsilikusiame krašte, kur pramonės darbininkai tesudaro tik menką gyventojų nuošimtį, steigti *aukštesnę*, negu kapitalizmas, socialiniai ekonominę santvarką tai gryna beprotybė. Bet kuo tada *pateisinti "Oktiabrio"* perversmą, kuris nuvertė demokratinę Laikinąją Revoliucinę Vyriausybę? Pateisinti jį tebuvo galima tiktai tikslu *tuojau* kurti socializmą Rusijoje, — jeigu socializmo kūrimas įmanomas. O jeigu ne?..

"Sovietinė valdžia plius elektrifikacija"

Leninas, pas kurį valdžios troškimas nustebė viską kita ir kuris todėl nieku būdu nenorėjo paleisti iš savo rankų valstybės vairo, surado išeitį. Tiesa, sakė jisai, Rusija dar turi nedaug pramonės ir jai reikėtų bent kelių dešimtmečių sparčios pažangos, kad ji pasivytų, ekonominio išsivystymo atžvilgiu, Vakarinės Europos šalis. Tačiau šitą pažangą Rusija galinti padaryti pagreitintu tempu, jeigu ji vartosianti *elektros jėgą* pramonės tikslams. Vadinasi, reikia tikrai Rusiją *"elektrifikuoti"* — ir visi jos keblumai bus pašalinti.

Bolševizmo tėvas tada sugalvojo naują socializmo apibrėžtį (definiciją). *Socializmas*, pareiškė jisai, *tai — sovietų valdžia plius elektrifikacija* (jisai rašė tą žodį "elektrofikacija").

Iš šitos "genialios" Iljičiaus idėjos paskui gimė milžiniškų jėgainių statymas prie Dniepro upės — *"Dnieprostroj"*, ir eilė kitų mažesnių panašių sumanymų.

Leninas mirė, nesulaukęs tų projektų įvykdymo. Bet jo įpėdinis Stalinas tęsė jo pradėtus darbus. Tačiau Rusijos elektrifikacija dar ir šiandien yra toli, toli atsilikusi nuo pramoninguųjų Vakarų. Milžiniškuose Rusijos sodžiaus plotuose elektros šviesa gyventojams visai nežinoma.

Leninas, kuris ekonomijos moksle buvo profanas, neišmanė to paprasto dalyko, kad elektros energija ekonominėje tuštumoje negali būt naudingai suvartojama.

O Stalinas jau iš patyrimo žino, kad su elektra stebuklų nepadarysi. Pramonei ugdyti savo imperijoje jisai naudoja daug paprastesnį dalyką — *žmogaus jėgą*, išnaudodamas ją iki kraštutinių ribų. Sunkiausius darbus "socialistinėje" Rusijoje šiandien atlieka *vergai, suvaryti į milžiniškas stovyklas*. Milijonai vergų!

Baudžiava kolchozuose, žiauri darbininkų eksploatacija fabrikuose bei kasyklose "plius" vergų darbo stovyklos: štai koks "socializmas" išsivystė iš Iljičiaus plano.

"Lemputės" Lietuvos kaimuose

Tokį "socializmą" Kremliaus satrapai dabar steigia ir Lietuvoje.

Justas Paleckis sako, kad "Iljičiaus lemputės" *sužiba* labiausiai nutolusiuose Lietuvos kaimuose. Tuo reikia tikėti.

Lemputės nežiba kaime visą laiką, kai sutemsta, o tik "sužiba". Kada? Tada, kada, ūkininko šeimai sumigus, *įsilaužia į jo namus MVD agentai*, ieškodami "liaudies priešų" ir naujų kandidatų deportavimui į Sibirą. Tada, iš tikrųjų, sužiba Iljičiaus lemputės žvalgybininkų rankose.

Šitokios "elektrifikacijos" tikrai susilaukė net ir labiausiai nutolusieji Lietuvos kaimai. O pasakos apie kitokią "pažangą" subolševikintoj Lietuvoj tėra melas ir humbugas.

Eltos Pranešimai

Gabrijada

Sausio 3—4 dienomis trijuose Montevideo dienraščiuose pasirodė atsišaukimas į viso pasaulio lietuvius, pasirašytas "M. Gintauto, Kovojančios Lietuvos provizorinio prezidento egzilyje". Netrukus "Nervio" laikraštyje Nr. 31 išspausdintas Lietuvos pasiuntinybės paaiškinimas, kas yra tas M. Gintautas ir jo atstovas P. Šacikauskas. Iš čia paaiškėja, kad p. atstovas už savo įgaliotoją p. Gabrį ir atsišaukimus jo vardu kompiliuoja. Tikriau, plagijuoja. Tik šiuo kartu nuplagijavo ne Veraxą, kaip anksčiau, bet Einaudi, Italijos prezidento, atsišaukimą į viso pasaulio italus, vietoj italų įstatydamas lietuvius. Kas tiko prezidentui, kodėl turi netikti "provizoriniam prezidentui".

Kada šitas p. Šacikausko plagiatas buvo išvilktas viešumon, jis griebėsi naujos akcijos. Išsiuntinėjo redakcijoms ir radio stotims šapirografuotus raštus, kuriuose aiškina, kad Lietuvos pasiuntinybė esanti fašistinė diktatūrinė, jos žmonės esą naciai fašistai, jie atstovaują "nuversto kraujuoto diktatoriaus Antano Smetonos vyriausybei". Prie šio rašto pridėjo dar ir nuorašus įgaliojimo, pasirašyto Tautino ir Gintauto, iš 1949.I.29, adresuoto Urugvajaus prezidentui. Tuo dar nesitenkindamas, redakcijoms, kurios jį buvo palietusios, išsiuntinėjo grąsinančius laiškus.

Jėgų skaldymas

Į pasiteiravimus, ar VLIKui yra žinoma naujai steigiama organizacija "Lietuvos rezistencijos santarvė" (LRS), ar ji yra kuriama VLIKui pritariant ir kas ją kuria, — ELTA yra įgaliota paaiškinti:

1. Taip, apie "Lietuvos rezistencijos santarvę" VLIKas turi žinių. Bet jos steigėjai dėl tos organizacijos nėra nei tarėsi su VLIKu, nei jo informavo.

2. "Lietuvos rezistencijos santarvės" steigėjų tarpe yra daugelis tų pačių asmenų, kurie anksčiau buvo organizavę VLAK ir BDPS delegatūras.

3. Bet kurią skyrium varomą ir nesuderintą veiklą Lietuvos laisvinimo srityje — taigi ir "Lietuvos rezistencijos santarvės" — tenka laikyti Lietuvos reikalui nepageidaujamu jėgų skaldymu.

PRAEITIS BYLOJA

(Dėl V. Mykolaičio str. "Prof. Dr. V. Vilkaitį prisiminti")

Gerb. V. Mykolaitis, rašydamas apie prof. Dr. V. Vilkaitį, palietė Petrapily buvusią ano meto lietuvių studentiją. Čia mes ištisai dedame tą Petrapilio studentų redaguotą laišką, kuris buvo 1915 metų pradžioje pasiųstas Maskvos lietuviams studentams tikslu vieni kitus informuoti, kokių studentų tarpe tuo metu būta nuotaikų ir įsitikinimų, kartu kas jų tarpe tada veikta. Kiek turima žinių, tas laiškas buvo įteiktas į studento teisininko J. Liudžiaus rankas, dabar gyvenančio Clevelande.

Štai to laiško turinys:

"Dėl nelemtų šio laiko aplinkybių visi esame atsidūrę tokioje padėtyje, kad, rodos, gyvename visai įvairiose plataus pasaulio žemėse: maskviečiai maža ką žino apie petrapiliečius, petrapiliečiai apie maskviečius, dorpatiečiai apie vienus ir kitus ir t.t. Paštu siunčiamų laiškų pagalba, taip pat per spaudą nesusikalbėsi. Pasitaikiusia proga pasinaudojame ir mes. Per šią panelę ir jūs galite mums šį tą pranešti, žinoma, laišku, nes ji į mūsų reikalus nepašvęsta, nors ir ištikima.

"Kai kurių draugų tarpe yra kilęs sumanymas šiek tiek praplėsti šiemetinės Aušrinės konferencijos ribas, būtent: norima duoti jai didesnis politinis pobūdis. Bet kol kas dar neaišku, ar galės šiemet įvykti ta pati konferencija, kokiu laiku ir t.t. Taigi būtų gera, kad ir jūs tuo dalyku pasirūpintumėte, pasiaiškintumėtę ir mums praneštumėt. Dabar toks metas, kad lietuviams turėtų rūpėti ištisa politikos klausimų eilė.

"Didžiumos draugų (visuomeniečių ir liaudininkų tarpe) į karą dabar yra tokios pažiūros: išviso paėmus, jie yra trijulės santarvės šalininkai, bet prie rusų valdžios vedamo karo laikosi neutraliai, ir, nemesdami šalin senojo darbo, rengiasi prie sukilimo. Laukte laukiama šio to gal tik iš anglų ir prancūzų, bet ne iš rusų.

"Čia yra susidaręs informacinis studentų biuras, kuriame dalyvauja demokratų, liaudininkų, pepesų, trudovikų, socialistų-federalistų atstovai iš šių tautų: lenkų, lietuvių, gudų, rusų, totorių, gruzinų ir ukrainiečių. Tiesa, biuras pradžioje svarstė studentų politinius reikalus, vieni kitus informavo apie savo visuomenės gyvenimą, dalinos savo iniciatyvomis, gvildeno mokyklų klausimą šiuo laiku (Lietuvoje, Galicijoje, Lenkijoje). Į karą tasai biuras yra tos pažiūros, kurią aukščiau išdėsčiau. Dabar jis jau iškėlė ir taikos obalsį.

"Šiaip lietuvių tarpe yra plačios demokratinės autonomijos ir Lietuvos respublikos šalininkų. Iš netyčiomis gautų Amerikos laikraščių (Laisvoji Mintis) matyti, kad ir ten svajojama apie respubliką, apie lietuvių-latvių respubliką. Mūsų tarpe į šį dalyką šalčiau žiūrima, juo labiau, kad kaip tenka girdėti, latvių aspiracijos nepertoli siekia.

"Lenkai dabar, sako, esą pasiryžę žvaigždes nuo dangaus skinti, nes, sako, jeigu mes negautume, ko norime, tai bent sutversime priemonių ateičiai. Tiek maždaug ir mes tikimės: jei ne tikslas, tai bent priemonės.

"Netrukus, gal būt, turėsime progos ir su amerikiečiais susinešti, kitokiu būdu, be cenzūros pagalbos. Jeigu bus reikalas, gal būt, ir jums galėtume padėti.

"Apie sodžių maža žinių turime. Girdėjome, kad veiklesnis jaunimas po senovei varo savo smulkų kultūros darbą, maža interesuodamos platesniais visuomenės reikalais ir politika. Karas, matyti, maža tarė lietuviškai tautinei sąmonei, ir jų širdys nepajuto, kad netolima ateitis ir Lietuvai gal suteikti šiokios tokios progos savo nepriklausomybei vykdinti. Bet apskritai vyresniųjų tarpe nepasitenkinimas vyriausybe dabar didelis, bet kas daryti, kaip išeiti iš tokio dalykų stovio, jų nežinoma. Taigi, kokių reikalų gal būt dabar sodžiuje — aišku.

"Tiek mes turime pranešti jums iš savo gyvenimo. Lauksime ir iš jūsų.

Visokių gėrybių.
Ą. Matas, J. B-dis."

Čia tenka pastebėti, kad laiškas buvo redaguotas bendrai visuomenininkų ir liaudininkų studentų atstovų. Kiek žinoma, tais atstovais buvo Antanas Sugintas, dabar Chicagoje gyvenąs, Vincas Vilkaitis, Sibiran ištremtas, A. Purėnas, J. Vilkaitis ir dar kiti. Laiškui pirmus metmenis, rodos, sumetė A. Sugintas, o jį galutinai su-

(Tęsinys 6-me pusl.)

VACLOVAS BIRŽIŠKA

LIETUVIŠKOSIOS KNYGOS KELIAS

11. *(Tęsinys)*

1875 m. Mykolui *Tvarauskui* išspausdinus Shamokine, Pa., pirmąją Amerikos lietuvių knygą "Tlumoczių arba Slovniką Angielckaj Lietuviszką ir Lietuvyszkaj Angielcką", prasidėjo ir Amerikos lietuvių knygos kelias, ilgainiui smarkiai paveikęs ir Didžiosios Lietuvos knygą. Pradžioje ji tebuvo skiriama emigrantams, o Lietuvos ir nepasiekdavo ir jos gyventojams nebuvo įdomi. Tačiau 1884 m. atvykus Amerikon Jonui *Šliūpui* ir čia nuo 1885 m. liepos mėnesio pradėjus leisti "Lietuwiszkąjį Balsą", paskui 1889 m. atvykus kunigui Aleksandrui *Burbai*, vėliau ir kitiems inteligentams, o ir pačiai emigracijai greitai kultūriškai pakilus, Amerikos lietuvių spauda, ypač periodinė, įgijo didelės reikšmės ir Lietuvai ir suvaidino nemažą vaidmenį ir bendrojoje lietuvių spaudos kovoje. Atsiradus eilei savaitinių laikraščių, buvo galima per jų skiltis leisti ir storiausias knygas, nes tai keletą kartų atpigindavo pačių knygų spausdinimą, ir tuo būdu į lietuvio skaitytojo rankas pateko kiek ir mokslinių ar mokslo populiarizacijos knygų, taip pat ir grynai literatūrinių, kad ir dažniausiai verstų iš kitų kalbų, apskritai tokių, kurioms išspausdinti Mažojoje Lietuvoje nebuvo lėšų. Šios visos knygos greitai rado kelią ir į Lietuvą ir smarkiai paveikė Lietuvos kaimo kultūrą. O patys periodiniai leidiniai, kad ir sunkiai pasiekdavo Lietuvą, nes rusų administracijos taip pat buvo gaudomi, kaip ir spausdinami Maž. Lietuvoje, vis dėlto, daugiausia eidami kas savaitę, jie galėdavo ir reaguoti į kiekvieną dienos klausimą tiek Amerikos lietuvių, tiek ir Lietuvos ir kartu miklino rašytojų plunksnas, išauklėjo visą eilę naujų plunksnos darbininkų pačiai emigracijai ir Lietuvai. Kiek toji Amerikos lietuvių spauda svariai reiškėsi bendrojoje lietuvių knygų produkcijoje, rodo ir skaičiai: 1875—1904 m. Amerikoje buvo išspausdinta apie 720 lietuviškų knygų ir knygučių, t. y. vidutiniškai po 24 per metus, o Prūsuose Didžiajai Lietuvai per 40 spaudos draudimo metų teišspausdinta du kartus daugiau knygų ir vidutiniškai tik po 35 knygas per metus.

Bandymai legaliais būdais pralaužti spaudos uždraudimą tedavė labai nedideles pasėkas: 1876—1877 m., daugiausia Petro *Vileišio* iniciatyva, pavyko gauti cenzūros leidimą Petrapilyje išleisti vienai kitai knygutei, bet iš viso tuomet tebuvo išspausdintos legaliai šešios knygutės, kas, žinoma, negalėjo nulemti spaudos kovos eigos. Tačiau ilgainiui išnaudojus visas galimas tiek legalines, tiek nelegalines kovos priemones, o ypač paskutiniame to laikotarpio dešimtmetyje pagriežtinus grynai politinę kovą jau ne vien dėl savo knygų, bet ir apskritai su rusų valdžia pavyko paveikti ir vietos rusų administracijos nusistatymą lietuviškųjų raidžių klausimu, ir ji jau pradėjo svyruoti ir abejoti, ar, brukdama lietuviams rusiškas raides, pati tik nepakenkė rusų valdžios tikslams Lietuvoje. O prasidėjus ir visoje Rusijoje smarkiam politiniam sambrūzdžiui, valdžia pagaliau turėjo nusileisti kovojančiai už savo kalbos ir rašto teises lietuvių tautai, ir 1904 m. balandžio 24 d. (naujuoju stiliumi gegužės 7 d.) lietuvių spaudos draudimas buvo panaikintas.

9.

Atsiradus galimumui legaliai spausdinti legalinio turinio raštus, spaudą leidus, savaime susidarė daug palankesnės sąlygos lietuviškiesiems spaudiniams plėstis. Bet čia iš karto susidurta ir su tokia kliūtimi, kurios nežinota per visą spaudos draudimo laiką ir kuri ypač palietė mūsų politinę periodinę ir neperiodinę spaudą. Tai rusiškoji cenzūra, dėl kurios daugelį spaudinių visai nebuvo galima Lietuvoje leisti ir kuri smarkiai sužalodavo daugiausia mūsų periodinę spaudą. Dėl tos cenzūros, nežiūrint spaudos leidimo, nemaža mūsų spaudinių dalis ir toliau buvo spausdinama Maž. Lietuvoje ir nelegaliai gabenama per sieną. Kita vertus, ir senosios Tilžės, Klaipėdos ir kitos Maž. Lietuvos spaustuvės, kurioms anksčiau didžiausią pelną duodavo knygų ir periodikos Didžiajai Lietuvai spausdinimas, ir dabar nenorėjo atsisakyti pelningos joms Lietuvos rinkos. Jau pat pradžioje, dar 1905-1906 m., jos paleido Lietuvoje daugybę savo senų, neišparduotų leidinių, tik pakeitusios antraštinius lapus ir pašalinusios iš jų kontrafakcinius pažymėjimus, nes grynų kontrafakcijų, nežiūrint ir jų legalaus turinio, rusų cenzūra nesutikdavo per sieną praleisti. Bet ir vėliau, ligi pat Pirmojo Pasaulinio karo, jos ne tik pakartodavo senuosius leidinius, bet spausdindavo ir kiek naujų leidinių, skiriamų Didž. Lietuvai, kuriuos Lietuvoje išplatindavo, pasinaudodamos savo senais ryšiais su knygų platintojais ir su knygų autoriais. Tuo pačiu laiku ir Amerikos lietuvių knyga, kad ir smarkiai pažengė, ypač kalbos požiūriu, pirmyn, bet jau nebegalėjo Lietuvos knygos nukonkuruoti, ir iš lengvo savo knygoms prarado Lietuvos rinką.

Pačioje Lietuvoje tuo laikotarpiu daugiausia dėmesio kreipta ir daugiausia lėšų ir energijos išeikvota periodinei spaudai organizuoti. Tuo požiūriu neturint patyrimo, nes "prūsinių" laikraščių praktika legalioms Lietuvos sąlygoms netiko, nesugebėta naujai kuriamų laikraščių tinkamai komerciškai organizuoti. Dėl to didesnioji tuo laiku ėjusių lietuviškų laikraščių dalis vis dar ir toliau rėmėsi labai nepastovia visuomenės medžiagine parama ir pati tų laikraščių padėtis buvo netvirta ir nepastovi. Bet tai leido išlaikyti jų idėjinį pobūdį. Grynai komerciniais pamatais suorganizuoti laikraščiai atsirado tik ne 1909 m., bet ir tai ne pačioje Lietuvoje, bet Rygoje (Rygos Garsas ir Rygos Naujienos). Bet ir jiems noroms nenoroms teko nusidažyti tam tikromis visuomeninėmis spalvomis.

(Bus daugiau)

Kritika ir Polemika

ŠALIŠKAS BEŠALIŠKUMAS

Rašo A. ŽVIRGŽDELIS

(Tęsinys)

Tinkamiausia bolševikams bausmė — atiduoti rusams. Ten jie geriausiai atlyginami — išniekinti ir iškankinti gauna pusės kapeikos vertės šovinį į pakaušį.

6.

Nepraleido p. J. Cg. progos bagstelėti ir koalicinei vyriausybei su žydiška lenkiška frakcija. Girdi: "1926 m. Lietuvą valdė demokratinė koalicinė vyriausybė, pasiremdama Seimo dauguma, sudaryta iš valstiečių-liaudininkų, socialdemokratų ir mažumų — žydų, lenkų ir kitų. *Žydų frakcijos pirmininku buvo advokatas Robinzonas* (mano pabraukta A. Ž.). Pikti liežuviai Kaune juokaudavo, kad tai esą Robinzono valdžia."

Sąmoningai pabraukiau, kadangi p. J. Cg. ir čia išjojo ant savo kuino į svietą, įterpdamas nelietuviškai skambančią p. Robinzono pavardę. Šiuo atveju "Naujienų" Nr. 42 p. P. B. atsakyta, tad pridėti nėra kas. Tačiau į piktus liežuvius, kurie Kaune juokavo, tenka štai kas pasakyti: nė viena Lietuvos vyriausybė tiek piktų liežuvių negirdėjo, kaip Smetonos valdžia. Šiuo atveju pravartu p. J. Cg. priminti ir Karnausko 1937 m. laidotuves, kurios paryškins visas turėtas laisves ir "gryną" nežydišką vyriausybę.

Visiems gerai žinoma, kad Karnauskas buvo katalikas ir Lietuvos buvusios Darbo Federacijos narys. Tačiau visos darbininkų organizacijos, neišskiriant ir pastarosios, buvo uždarytos. Lietuvos darbininkai buvo palikti Dievo, tautos vado ir boso valiai. Panašiose sąlygose boso "valia" dažnai privesdavo darbininkus iki desperacijos. Atsitiko tas ir Karnauskui. Pagrindinė priežastis buvo jo veikimas, susijęs su reikalavimu didesnio atlyginimo. Tačiau Karnauskui atlyginimas buvo dar labiau nužemintas ir, pagaliau, jis visiškai buvo atleistas iš darbo. Puolęs desperacijon, jis atsinešė į darbovietę pistoletą ir nušovė lentpiūvės savininką, o paskui pats save.

Lentpiūvės savininkas buvo palaidotas su didžiausiomis iškilmėmis kaipo gojaus auka. Bet kai Darbo Federacijos vadas Dr. Ambrazaitis norėjo palaidoti nors su savo būreliu buvusį narį, tai vidaus reikalų ministras uždraudė. Ir kas gi atsitiko? Sekančią dieną 11 val. ryto sustojo visi didžiausi fabrikai ir darbininkai su vainikais susirinko prie Universiteto anatomijos klinikos, kur buvo pašarvotas Karnauskas laidotuvėms. Laidotuvių procesiją užpuolė raitoji policija, o per langus žydės tuštino nešvarius naktinius puodus procesininkams ant galvų.

Ant kapų prie Karnausko kapo kalbas pasakė: Dr. Ambrozaitis, advokatė Liuda Purėnienė, poetas Kazys Jakubėnas ir kiti. Po laidotuvių visi kalbėtojai buvo ištremti iš Kauno. Kodėl p. J. Cg. nepažymi, kad visą laiką Karnausko kapas buvo puošiamas bolševikų su atatinkamais šūkiais? Ir čia gal vertėtų pridėti, kad buvo pasitarnavęs Maskvai.

Bolševiko tarnavimas Maskvai yra natūralus: jei jis nustoja tarnavęs, nustoja buvęs bolševiku. Bet atėmimas piliečiams teisių, darbo žmogaus paniekinimas, pavergimas ir panašūs dalykai šimteriopai daugiau patarnauja Maskvai, nežiūrint, kad ten didžiausios vergijos esama.

Toliau p. J. Cg. dedasi naiviu berneliu ir rašo: "Dabar, gyvenant demokratinėje Amerikoje, man nesuprantama, dėl ko per taip vadinamus 'masinius mitingus' dūko ir rėkė visokie vadai ir vadės. Kaune, Tilmanso salėje, pasižymėjo kalbomis Liuda Purėnienė ir savo nevykusiu sugretinimu galutinų socialdemokratų ir komunistų tikslų daug nustojo simpatijų visuomenėje ir gal paskatino ir pagreitino 1926 m. gruodžio 17 d. perversmą."

Atrodytų, kad p. J. Cg. 1926 m. iš mėnulio iškritęs ir po šiai dienai dar nesusivokia padėtyje ir nebeatskiria socialdemokratų nuo komunistų, ir dėl ko tie "mitingai" vyko. Stebėtis tuo nedera. Pagrindinės 1924-25 m. priežastys aukščiau paminėtos, tik paryškinimui vienas antras faktas neišvengiamas. Turintiems palinkimą į tvirtos rankos valdymą nesunku prasilenkti ir su įstatymais bei su žmogaus padorumu. Tatai ir mūsų jaunutės valstybės gyvenime pasirodę panašūs įvykiai buvo itin nemalonūs. Kad ir bolševikai buvo išstatę kandidatus į seimą, tačiau iš 43 asmenų tik apie 6 buvo bolševikai, o kiti per kvailą neapsižiūrėjimą buvo patekę į sąrašą. Daugeliui jų teko kalėti po 2 metus, o kitiems ir visus 3 be teismo sprendimo. Kaip tokis įvykis atrodytų Amerikoj, Anglijoj, visoj Skandinavijoj ir kituose demokratiniuose kraštuose? O kur darbininkų organizacijų uždarinėjimas ir jų aktyvesnių darbuotojų persekiojimas, ekonominių bei socialinių teisių panaikinimas! Štai kas privedė prie garsiųjų "mitingų" Tilmanso salėje. Ir po visa to p. J. Cg. dedasi nežinančiu, kad socialdemokratai stovi už dirbančiųjų teises, už ekonominį ir socialinį gerbūvį, už žmogaus geresnę ateitį. Juk ir pats p. J. Cg. šiame krašte naudojasi nenuilstamos socialistų veiklos vaisiu, kurio neatmeta kaip nevertą daiktą. O jei ir bolševikai demogoginiais sumetimais to paties reikalauja, kad galėtų patraukti į savo pusę dirbančiuosius (o kai įsigauna į valdžią, tai iš to tik pasityčioja), tai čia socialdemokratai niekuo dėti.

Reikia tikėtis, kad ateityje daugeliui paryškės ir tuometinė Liudos Purėnienės laikysena bei jos mitingai, kurie dar ir iki šių dienų kai kam nesuprantami. O juk tuometinėse aplinkybėse jie buvo natūralūs ir nekam žalos nepadarė. Pagyvenę demokratiniuose kraštuose, — visi įsitikins.

(GALAS)

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

Nelikime perdideli biznieriai

TORONTO, ONT. — Šiomis dienomis vieno lietuvio biznieriaus J. Grubevičiaus krautuvės lange pasirodė komunistų plakatas, kuris pradžioje buvo suklaidinęs daug lietuvių. Plakate buvo kviečiama lietuviai atsilankyti į Meno mylėtojų statomą vaidinimą "Gieda gaideliai," kuris įvyksta "300 Bathurst St." Kadangi toks meno mylėtojų būrelis egzistuoja Toronto lietuvių kolonijoje ir kadangi Bathurst gatvėje pas nacionalistus ukrainiečius salėje lietuviai yra turėję ne vieną parengimą, perskaitę minėtą plakatą (ir tai gero lietuvio krautuvėje), ne vienas lietuvis, viso to suklaidintas, šeštadienį ramia sąžine taisėsi vykti į kviečiamą parengimą.

Deja, mieste lietuvių tarpe pradėjo kursuoti gandai, kad minėtas vakaras yra rengiamas ne lietuvių, bet surusėjusių Stalino bernų ir garbintojų. Visus neaiškumus galutinai išblaškė lietuviškam laikraštyje pasirodžiusi žinutė, kad liet. meno mylėtojų būrelis nieko bendra neturi su tuo pačiu vardu pasirodžiusiu skelbimu. Be to, ir rengiamoji vieta neatitiko: ukrainiečių nacionalistų yra 404 Bathurst, o čia—300 Bathurst. Pasirodo, kad pastaroji yra ta pati salė, kur praeitą rudenį, vieno ukrainiečių komunistų parengimo metu, buvo išsprogdinta namų gamybos bomba. Dėlei to komunistai kėlė nepaprastai didelį trukšmą ir kanadiečių tarpe platino atsišaukimus, kad atentatas esąs "fašistiškų dypukų" darbas...

Taigi, galutinai įsitikinus, kas minėtą vakarą rengia ir kokia salė tam naudojama, buvo pasiteirauta pas p. Grubevičių, ar jis viso to nežinąs?... Pradžioje jis bandė išsisukinėti, kad "nieko nežinąs", bet vėliau jam išaiškinus, atsakė, kad jam visi yra lygūs, nes su visais tenka reikalų prekyboje turėti..

Iš biznieriško taško imant, gal ir būtų krautuvės savininkui galima nors dalinai šį negražų elgesį atleisti, bet jau jokiu būdu ne iš patriotinio. Jei p. Grubevičiui ir Stalino satrapas, kuris kraujo klane šiandien skandina mūsų tėvynę (gal būt, ir J. Grubevičiaus ne vieną iš pasilikusiųjų giminių), yra lygus su kiekvienu lietuviu, tai labai yra gaila. Tada nenoromis nevienam lietuviui galėtų kilti klausimas: ar lietuviams ne verčiau pasirinkti tos lietuvių krautuvės, kurioms raudonieji yra Lietuvos duobkasiai ir kurios minėto raudonųjų vakaro plakato netalpino savo krautuvių languose!?...

J. Lapienis.

Reikia saugotis apgavikų

Michael Howlett, vietinis prekių kainų pastovinimo (stabilizacijos) direktorius, įspėja biznierius, kad jie saugotųsi prigavikų, kurie, prisidengę jo įstaigos valdininkų vardu, gali klausinėtis dėl parduodamųjų prekių kainų. Patariama krautuvių vadovams pareikalauti iš tų žmonių įgaliojimų (popierių).

Skyrybos ir kapitalas

Mrs. Mary L. Younghusband, 35 m., penktoji 55 metų milijonieriaus J. Leslie Younghusband žmona, gavo teisme perskyras nuo savo vyro. Teismas paskyrė jai iš vyro pajamų per 1 milijoną dolerių.

Mrs. Younghusband teisme trumpai pareiškė, kad 1947, 1948, 1949 metais vyras ją mušęs.

Teisingas ir Atsakomingas
PAJAMŲ TAKSŲ PATARNAVIMAS
SUTEIKIAMAS PER
OBARTUCH AND COMPANY
PER PRAEITUS 20 METŲ
2123 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois
Telefonas: VIRGINIA 7-6475

IŠKILMINGA VAKARIENĖ
įvyks šeštadienį, kovo 17 dieną
LIETUVIŲ AUDITORIJOJ
3133 SO. HALSTED STREET

GENEVIEVE MAČIS

KRISTINA BARTULIS
(Milleriūtė)

DUETAI, SOLOS, MUZIKA
Akompanuos ALICE STEPHENS. Po vakarienės — PRAKALBOS.
— RENGIA —
LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ 4 KP.
Nuoširdžiai užprašo visuomenę skaitlingai atsilankyti.
Lietuvių Socialdemokratų 4 kuopa, Valdyba ir Rengėjos.
Įėjimas $2.50. Prasidės 7 val. vakaro.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU
APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.
CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. VIctory 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS
INSURED UP TO $10,000.

Vienas būdas, tai atidaryti sąskaitą Universal Savings and Loan Association, nes čia kiekvieno sąskaita yra apdrausta iki $10,000.00.
Jūs stebėsitės ir džiaugsitės matydami, kaip sąskaita greitai auga, pridėdama gerą nuošimtį prie sistematiško taupymo.
Pas mus padėti indėliai prieš 10 d. mėnesio neša nuošimtį nuo 1-mos dienos.
UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-3317
Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais iki 8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 12 pietų

TAUPYKITE ATEIČIAI
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki $10,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant parekalavimo.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.
TURTAS VIRŠ 6 MILIJONŲ 100 TŪKSTANČIŲ DOLERIŲ.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575

Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. WAterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimo.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187.

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienias pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277.

A. MONTVID, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 West Madison Street
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vakaro
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai,
Šaukite MIdway 3-0001.

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir
Penktad. 1:30—4: 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadienias tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Tel. ofise VI 7-0600, rez. FR 6-4922
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Avenue
Kampas Archer-California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 popiet, išskyrus sekmad. Trečiad.—pagal susitarimą.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p.
ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p.p.
Trečiad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: VIrginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30
vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30.
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. v.
trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

Skaitykite "N-nas"

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas dieną, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN and SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezd. telef.: COmmodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVE.
Val: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsilepia šaukite:
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Važiuoju į namus.
Val.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v.
Šeštadieniais iki 6 valandos vakare.
Seredomis uždaryta visą dieną,
o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras
MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną, išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11—3.

VISKO UŽTEKTINAI
TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Lietuviai perka tose krautuvėse, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežiejimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina $1.50. Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILLINOIS.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Statys pigius namus

Teismas atmetė pietinės miesto dalies 58 nekilnojamojų turto savininkų prašymą neleisti statyti pigius namus. Pagal projektą, numatoma nusavinti 100 akrų žemės, ant kurios New York Life Insurance Co. ruošiasi pastatyti namus gyventi 1,400 šeimų. Pastatas atsieisiąs $20 milijonų. Šios srities gyventojai turės išsikraustyti iš tos vietos.

Tie savininkai tvirtino, kad varguomenės kvartalams tvarkyti komisija neturinti teisės jų žemes nusavinti ir jų iškeldinti iš vietos, ypač kad čia nesąs varguomenės kvartalas. Bet Chicagos universiteto sociologijos profesorius statistiškai įrodė, jog toj vietoj daugiausia esą sergančių džiova, daugiausia mirštą vaikų, daugiausia čia gimstą pavainikių vaikų ir vieta esanti pagarsėjusi tiek senųjų, tiek nepilnamečių nusikaltimais.

Labai pareigingas nusikaltėlis

Joe Kott, 50 m., Kane apskrity buvo nuteistas už valkatavimą sėsti į šaltąją (arba džėlą). Prieš ten eidamas, pirmadienį jis tarė: "Palikit mane laisvą iki ketvirtadienio". — "Kodėl?" paklausė policijos valdininkas. Aš esu gavęs užpildyti savo pajamų mokesčio blanką", atsakė Kott.

Policija nuvedė jį į kalėjimą.

Meras kalba apylinkėse

Meras Kennelly, varydamas savo rinkiminę kampaniją, kalbėjo 49 apylinkės (ward) demokratų susirinkime, 6666 N. Ridge. Jis pareiškė, jog, prieš 4 metus paimdamas miesto galvos vietą, buvęs nusistatęs pagerinti miesto valdymą ir tai esą padaręs. Bet tų savo darbų jis nesąs kiekvienu metu išnaudojęs asmeninei savo garbei.

Jis ypač pabrėžė politikos išvarymą iš mokyklų sistemos, centrinės pirkinių agentūros įsteigimą ir džiovos sanatorijos pavertimą į puikią įstaigą.

Nors respublikonų kandidatas į burmistrus Hunter ir sako, kad Kennelly neužgniaužęs miesto raketierių sindikato ir kad policijos vadas esą politikų įtakoje, meras Kennelly tvirtina, kad policijos departamentas dabar dirbąs miesto gerovei.

Bomba sužeidė jos gamintojus

Trys vaikai buvo sužeisti, kai pirmaidenį sprogo jų pačių gaminama bomba ties 44 ir Hermitage.

Rimtai buvo sužeistas D. Daliege, 19 metų, 4506 S. Wood, kurio automobily jaunuoliai tą bombą taisė — pripildė vamzdį su paraku. Parakas kaižkaip užsidegė, ir Daliege, kuris bombą laikė, neteko 3 pirštų kairiosios rankos, o taip pat buvo sužeistas į kojas. A. Merlin, 17 m., 6238 S. Halsted, buvo sužeistos akys. Trečias jaunuolis, W. Siepak, 19 m., 4613 S. Honore, gavo kairiosios rankos žaizdą.

Nukentėję nugabenti į Southtown ligoninę.

18,696 DP Illinojuje

Illinojaus valstybės DP komisijos generalinis pirmininkas E. W. Puttkammer pranešė gubernatoriui Stevensonui, kad į šią valstybę nuo įstatymo veikimo pradžios 1948 m. liepos 1 d. atvyko 18,696 DP. Iš viso pabėgėlių yra atvykusių iki kovo 1 dienos 223,000.

Puttkammer pareiškė, jog DP nesą sunku prisitaikinti naujame krašte. "Jų pasiruošimas ūkio, pramonės bei prekybos darbams parodė neįkainuojamą naudą jų sponsoriams ir juos priėmusiam kraštui", pasakė komisijos pirmininkas.

Chicagoj mažiau miršta kūdikių

Antradienio vakare savo radijo kalboje meras Kennelly pareiškė, jog Chicaga dabar susilaukusi mažiausio gimdyvių (motinų) ir kūdikių mirtingumo savo istorijoje. Speciali sveikatos priežiūra kasmet apsaugo tūkstančius vaikų nuo difterito, kokliušo ir kitų ligų. 1949-50 m. nė vienas čikagietis nemiręs difterija, kuria anksčiau daugybė vaikų numirdavę. Meras pažymėjo, jog Chicaga esąs JAV vienintelis didmiestis, kur kiekvienas žmogus, geriąs 100% pasterizuotą pirmos rūšies pieną.

Vaiko širdis dešinėj pusėj

Will apskrity gimė vaikas, kurio širdis nenormalioj pusėj — dešinėj, bet ne kairėj. Jis jau 3 mėnesių atvežtas į Children's ligoninę sekimo ir galimos operacijos tikslu.

Kūdikis yra Daniel Yahnke, sūnus Mr. ir Mrs. John E. Yahnke.

30 milijonų amerikiečių chroniškai serga

Metinėje JAV chroninių (ilgai besitęsiančių) ligų konferencijoje, vykstančioje Chicagoje, JAV visuomenės sveikatos direktorius Dr. Schecle pareiškė, jog Amerikoje 30 milijonų žmonių sergą chroninėmis ligomis. Daugelis ir patys nesižiną sergą.

Tomis ligomis sergančių galima esą sumažinti, jei iš anksto būtų susirgusieji pradėti gydyti. Kai jau liga įsisenėja, ji sunkiai bepagydoma. Tik džiovos ir sifilio kontroliavime gydytojai esą daugiau pasiekę.

Nepasisekė naujiesiems busams

CTA sekmadienį turėjo vėl grąžinti į garažą 150 busų, kurie varomi propanu. Juos pakeitė gazolino autobusai.

CTA kalbėtojas pareiškė, jog propano busams nepavyko važinėjimas todėl, kad Phillips Petroleum Co rafinerija Lemonte negerą paruošusi degamąją medžiagą šiems busams varyti. Rafinerija neatbaigusi šio degalo paruošimo darbo.

'Naujienos' Pildo 'Income Tax' Blankas

Naujienų ofisas padeda išpildyti pajamų mokesčių blankas. "Income Tax" reikalu galite kreiptis nuo 9:30 valandos ryto iki 5 valandos vakaro; šeštadienį iki 12-tos.

1739 S. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Karys Herbert E. Reeves, kuriam teko kojas ir rankų pirštus amputuoti (nupiauti). Rankas ir kojas jis nušalo Korėjos karo fronte. Dabar jis yra Battle Creek ligoninėje.

PRAEITIS BYLOJA

(Tęsinys iš 4-to psl.)

tvarkė broliai Vilkaičiai. Tame laiške pasakyta, kad studentų tarpe būta, be Lietuvos respublikos, ir plačios autonomijos šalininkų. Rodos, demokratiškai nusiteikusios lietuvių studentijos tarpe autonamistų tokių būta gal vienas kitas, kurie bendradarbiavo arba pritarė to meto vedamai Andriaus Bulotos politikai. Jis tuomet buvo rusų imperijos valstybės dūmos atstovas, Lietuvos žmonių rinktas.

Tame laiške taip pat buvo pasakyta, kad bus galima netolimoje ateity susisiekti be cenzūros pagalbos su Amerikos lietuviais. Mat, jau tais metais buvo kilęs sumanymas pasiųsti Amerikon lietuvių delegaciją, kuri tikrai vėliau išvyko aplankyti Amerikos lietuvių naujokynus. Tą delegaciją tuomet sudarė A. Bulota, jo žmona ir rašytoja Žemaitė.

Laiške taip pat pasisakyta, kad ruošiamasi prie sukilimo. Ir tikrai, trims metams praslinkus, tai yra 1917 metais kovo 15 d. rusų caras Mikė Antrasis neteko sosto. Jį nuvertė alkanos moters. Jos tų pačių metų, rodos, kovo 8 d., alkanos pasirodė Petrapilio vienoje iš didžiausių gatvių Nevos prospekte, demonstruodamos ir reikalaudamos duonos. Jas išvaikyti buvo pašauktas vadinamasis Volinės kareivių pulkas, bet tas prisidėjo prie jų demonstracijos. Toliau jau revoliucijos įvykiai ėjo galvatrūkčiais ir carui Mikei kitos išeities nebeliko, kaip tik atsistatydinti. Tai lietuviai studentai pagrįstai nieko gero iš caro valdžios nelaukė. Ji jau buvo tuomet sukiužusi. Tai dabar, kai į tą Petrapilio lietuvių studentų laišką pažiūri iš laiko tolumos, tikrai jis pasidaro pranašingas dokumentas, kuris pavaizduoja ano meto lietuvių studentų gyvenimą, jų rūpesčius ir darbą.

Į tą laišką netrukus atsiliepė Maskvos studentai. Jų laiškas, rodos, buvo redaguotas J. Liudžiaus kartu su P. Klimu, o rašytas Petro Klimo ranka, Lietuvos nepriklausomybės metais buvusio Lietuvos pasiuntinio Paryžiuje ir 1945 metais bolševikų Sibiran ištremto. Kadangi Maskvoje besimokąs Lietuvos jaunimas buvo labiau linkęs į kultūrinį gyvenimą, tai maskviečiai savo laiške pasisakė, kad jie politikoje taip toli nėra pažengę ir jiems petrapiliečių studentų mintys kiek netikėtos. Jie buvo pasižadėję ir pas save panašiai susiprasti. Ar į tą laišką atsiliepė kitų miestų studentai, tokių žinių neturima.

Petrapilio lietuvių studentų veikusios draugijos archyvas, rodos, buvo pargabentas į Lietuvą. Bet ar jis visas buvo pargabentas, tikrų žinių neturiu. Jei jis visas buvo pargabentas, tai tame archyve turėjo būti ir kitų miestų lietuvių studentų atsakymai į petrapiliečių studentų jiems rašytus laiškus.

Būtų gera, kad atsilieptų kiti, kas tuo reikalu turi daugiau žinių. Juk tai įdomi mūsų praeičiai pažinti medžiaga.

—*J. B-dis.*

IŠKILMINGA VAKARIENĖ

Per daugelį metų čikagiečiai socialdemokratai vieną kartą per metus rengdavo vakarienę. Tai pasidarė tradicija, be kurios negalima apsieiti. Taip įvyksta ir šiais metais kovo 17 d., 7 v. vakare Lietuvių Auditorijoj.

Kiekvienais metais tokia vakarienė būdavo viena iš geriausių. Bet šiais metais rengėjos tikrina, kad bus iš visų puikiųjų vakarienių viena iš puikiausių. Visos šeimininkės dalyvaudavo tokių šaunių vakarienių paruošime. Šiais metais jos sako: "Šiais metais bus geriausia ir skaniausia vakarienė, nes visko galima įsigyti, nieko netrūksta. Mes, įpratusios rengti tokį pokylį, jis bus puikus. Taip kalba Mrs. Sofia Ladygienė, Mrs. Eva Kučinskienė, Mrs. Marcelė Jasinskienė, Mrs. Monika Stanaitienė, Mrs. Ona Niprikas, Mrs. Ona Švagždas, Mrs. Petronėlė Gronskis, Mrs. Emilija Miller ir Mrs. Elizabeth Abažonienė. Suprantama, kad tokioms šeimininkėms nieko negalima prikišti ar jų bemokyti. Jos vertos didžiausio pasitikėjimo.

Eilę metų turėdavom gausios publikos. Šiais metais tikimės didžiausio susidomėjimo. Prašome iš anksto įsigyti biletus. Galima juos pirkti pas visus kuopiečius, "Naujienų" ofise, iš Seno Petro ir rengėjų šeimininkių; taip pat galima bus gauti prie svetainės durų.

Vakarienė prasidės 7 val. vakare. Prašome nevėluoti. J.

Seni ir patyrę biznieriai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

TIKRAI BARGENAS
Vieno buto namas, 6 kambarių. Iš priekio yra krautuvė, 2 mašinų garažas. Priežastis — vyro mirtis. Galima tuojau užimti. 3438 South Emerald Ave. arba šaukit dukterį, ABerdeen 4-0458.

BRIGHTON PARK
2 aukštų medinis, grosernė ir mokyklos reikmenų biznis. 1-5 kambarių flatas (3 miegami) užpakaly. 1-4 kambarių flatas 2-me aukšte. Karštu vandeniu šildomas 1 aukštas. Beismentas, garažas. Arti 45-tos ir Rockwell St. Nesveikata priverčia tuojau parduoti.
2-5 kambarių mūrinis. "Sun parlor front". Garu šildomas 1-mas aukštas. Bargenas. $16,500.

B. R. PIETKIEWICZ
2555 W. 47th St. LAfayette 3-1083

IEŠKAU pirkti tiesiog iš savininko Marquette Parke ar Cicero geromis išsimokėjimo sąlygomis pelningą namą. Rimtai siulyti.
P. O. Box 205, Cicero, Ill.

8 BUTŲ mūrinis namas ir 2 krautuvės. Puikiausiame stovyje. Yra arti 87-tos ir Ashland. Įskaitomi visi įrengimai naujoje gėrimų krautuvėje. Pajamų virš $10,000. Pašaukti: HUdson 3-6940

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI
OAK LEAF TAVERN
Su namu, kampinis 2 aukštų mūrinis namas, 6 pagyvenimui kamb. užpakaly ir 3 karų garažas. Namas kaip naujas. Biznį galima užimti nuo gegužės 1 dieną. Yra arti Ramovos Teatro, 3538 So. Halsted Street.
Kreipkitės laišku prie savininkų:
AGNES & STEVES RESORT
Townsend, Wis.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

A & C MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyreliai.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

VITAL DEFENSE

Drill Press Operators
AND ASSEMBLERS

Experience Not Necessary — Will Train

Work will be on Defense Project

JOHNSON FARE BOX CO.
4619 N. Rawenswood
When you apply, ask for "Dept. L"

CABINET MAKERS

Secure your future
with permanent position.
Top Pay to Top Men

MUST BE A-1 MEN
AND HAVE OWN TOOLS
Will consider DPs.

Apply
SUPREME
HOUSE TRAILER
4017 SO. WABASH.

T W O M E N
Warehouse of Specialty Steels needs man in Shipping and Receiving Department with good handwriting. Must be draft exempt.

Warehouse also needs mechanically inclined draft exempt man for parttime Shipping and Receiving Maintenance work and Janitor Duties.

This is a dependable Company offering two permanent Jobs with good pay, paid insurance and Retirement Plan.

1516 CARROLL AVENUE

REIKIA 2—3 VYRŲ

DIRBTUVĖS DARBAS

27 iki 45 metų amžiaus
Pradžioje $1.13 ir bus pakelta iki $1.23 30 dienų tarpe.
Geros darbo sąlygos.
Sveikatos ir gyvybės apdraudos planas.
Kreipiktės:

2000 SO. WESTERN AVE.

MACHINISTS
Experienced machining and assembling of small mechanical and electrical devices.
Steady work. 45 hour week.
CENTRAL SCIENTIFIC CO.
1700 Irving Park Road.

GLOVE turner ir bendras dirbtuvės darbas. Geras, pastovus darbas. Patyrusio ar ne. Reikia mokėti anglų kalbos.
WHEELER PROTECTIVE APPAREL
224 West Huron St.
SUperior 7-3948.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

POLISHERS

Experienced
on metal parts
for
LAMP MANUFACTURER

Apply
AURORA
LAMP COMPANY
18 East 24th St.

TOWER SERVICE, INC.
Has Immediate Opening for
HUDSON MECHANIC
Experienced

Excellent Salary
Congenial Surroundings
Good Working Conditions

Apply at
5526 NO. ELSTON
ROdney 3-5960

PATTERN GRADER
Patyrimas Reikalingas

PRIE MOTERIŠKŲ SUKNIŲ
PASTOVUS DARBAS
PUIKIOS DARBO SĄLYGOS
GERA PROGA
PATIKIMAM ŽMOGUI

RELIANCE MFG. CO.
212 W. Monroe Street

Personal Dept.
RAndolph 6-6800

REIKIA porterio ir naktinio žmogaus. Geras mokestis, su kambariu. Pastovus darbas.
3516 W. ROOSEVELT RD.

PRITYRĘS skudurų sortuotojas reikalingas. Nuolatinis darbas, geras mokestis. IDEAL RAG AND METAL CO., 1502 So. Newberry.

MEDŽIO darbininko reikia. Mattison lathe operator. Patyrimas nereikalingas.
BERGMAN WOOD TURNING
1740 N. Maplewood.

MEN — LETS GO TO WORK!
O, S & D Clerks — Days.
Typing essential. Truck line experience preferred but not necessary. We need general clerks too—Days or Nights. Good working conditions Group Insurance. Paid vacations. Jobs are permanent.
HAYES FREIGHT LINE
2432 S. Canal. VI 2-4900

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

Trainees

YOUNG WOMEN
AND GIRLS

Western Electric
Has Openings

for

TYPISTS
STENOGRAPHERS
JUNIOR CLERKS
DRAFTING TRACERS
KEY PUNCH OPERATORS
COMPTOMETER OPERATORS

There are
also
excellent opportunities
for
trainees
to
learn an office skill in the following occupations:
KEY PUNCH
COMPTOMETRY
TABULATING EQUIPMENT

Good starting rates and opportunities for advancement.
Convenient transportation.

Employment office
open week days
including Saturdays
8:15 a. m. to 5 p. m.

"A GOOD PLACE TO WORK"

WESTERN
ELECTRIC

Cermak and Cicero

MERGINŲ IR MOTERŲ
Lengvas dirbtuvės darbas. Arti jūsų namų. Darbščiom, patikimom merginom mes siūlome šias progas:
- GERAS ATLYGINIMAS
- PASTOVUS DARBAS

Minimum 48 valandų darbo savaitė
Du poilsio periodai.
Hospitalizacijos planas.
- PELNŲ DALINAMĖS
- APMOKAMOS ATOSTOGOS

Modernūs įrengimai. "Šeimyniška" nuotaika. Gera, patogi transportacija.

F. D. FARNAM COMPANY
4940 W. Flournoy St.
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

GIRL
17—23 years old

To act as Mother's Helper
Good Home — Stay Nights

YOUNG COUPLE

Reply from Displaced Person
Welcomed

Please Phone:
WAbash 2-6898

STENOGRAPHER
Capable girl who can handle or learn small switchboard; prefer girl having access to Washington blvd. bus or Lake st. transportation; good pay; hospital and life insurance; all legal hlidays, paid vacation; 5 day week. MOnroe 6-7454.

FACTORY GIRLS WANTED
For dependable company
Assembly work for
Pharmaceutical House.
Good pay.
Apply Fifth Floor
500 SOUTH THROOP.

MERGINŲ 19 IKI 30 METŲ
Pakuoti saldainius geroje saldainių dirbtuvėje. Maloni aplinkuma. Nuolatinis darbas ir geras atlyginimas.
Kreipkitės
600 NORTH ALBANY.

OPERATORS
Experienced 2 needle, single needle, sergers and hemmers. Manufacturing auto seat covers.
- FULL TIME DAYS
- PART TIME
- GOOD STARTING RATE
- PAID VACATIONS
- PAID HOLIDAYS

Apply
GLOSTEX, INC.
615 N. Aberdeen
2nd floor. Near Chicago&Milwaukee

GIRL — TYPIST
Good typing ability, switchboard—general office. 5 day week. Very congenial office. English-Jewish publication. THE SENTINEL, 1702 So. Halsted St., or call Miss Skolnick — SE 8-1600.

FINISHERS and SEAMSTRESSES

Patyrusių reikia prie pataisymo darbų. Pastoviai arba tik dalį laiko
R. B. CLOTHES
1231 No. Ashland Ave.

REIKIA MERGINOS
Reikalinga čia augusi, nevedusi lietuvaitė, dirbti finansinėje įstaigoje Marquette Parke, mokanti kiek typing. Malonus darbas, geras mokestis. Gali būti nepatyrusi—išmokysime. Šaukit GRovehill 6-7577.

SEWING MACHINE OPERATOR
Single needle; light, steady work; good downtown location; pleasant conditions, good pay. Must speak English.
IVES PRODUCTS INC.
227 W. Madison St.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

GLERICAL BEGINNERS

IMMEDIATE OPENING FOR YOUNG MAN AND WOMAN
LIGHT CLERICAL WORK
Prefer girl to have knowledge of typing. Congenial surroundings.
5 day, 40 hour week. Many extra employee benefits.
Ideal for West Side and West suburban residents.
Good opportunity for learning our business and a fine career.
GOOD SALARY TO START

WARWICK MANUFACTURING CO.
4640 WEST HARRISON STREET

MUSICAL INSTRUMENTS
Muzikos Instrumentai

XVIII šitmečio mahogany kabinetas, ZENITH radijas ir fonografas AM ir SM. Kainos prieinamos. Taip pat beveik nauja REMBRANDT stovinti lempa. Šaukite nuo 4:30 iki 7:30 po pietų WAlbrook 5-5014.

MISCELLANEOUS
Įvairus

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKIA VALYTOJŲ
VYRŲ IR MOTERŲ
Jaunesnių nei 50 metų.
★ PASTOVUS DARBAS
★ GERAS ATLYGINIMAS
★ APMOKAMOS Astotogos
★ PENSIJOS ir kiti naudingi dalykai

Tiktai gerus rekurdus turintieji darbininkai teatsiliepia.
Turės pereiti sveikatos tikrinimą.
KREIPKITĖS ROOM 805
HARRIS TRUST & SAVINGS BANK
115 W. MONROE.

PUIKI PROGA jaunam vyrui arba moteriai mokytis Newspaper Advertising amato. Labai malonus ir įdomus ofiso darbas. Laipsniška pažanga.
Pašaukite MR. NORTON
RA 6-0995.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588